

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Péntek
1931 * augusztus 7

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

178. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

AZ IGAZSÁG...

Themist bekötött szemmel ábrázolja, ami szimbóluma annak, hogy az igazság egyetemes, személytelen, hogy, míg a gonoszoknak és jogtalanságnak száz arca van, a juszticiának csak egy, s nem lényeges rá nézve a személy, akiről ítélt, hanem a bűn, amit elkövettek, s a jog és ártatlanság, akit meg kell védenie. Az igazság nem alkalmazkodhatik sem klímához, sem környezethez, sem fajhoz, sem felekezethez, vagy amint Montaigne kifejezi, sem Perzsia, sem India népei és szokásai szerint nem változtathatja az alakját. Az igazságot állandóan és egyedül csak a törvények mozgathatják. Az igazság nem lehet sem hangulatok, sem tranzakciók, sem politikai vagy világnézeti felfogások rabja, ellenben függetlenül minden külső befolyástól, kizárólag a törvényt szabad uralkodónak, abszolút uralkodónak elismernie.

Az igazságszolgáltatás emberek életéről, anyagi és erkölcsi sorsáról határoz, de ebben a magas szférában nem követheti a circuszjáró római nép ama rettenetes előjátékát, hogy a hüvelykujja kifordításával dönthetett a vérző gladiator további sorsa felől: megöljék-e, vagy életben hagyják? Az igazságszolgáltatás nem ismer tömegszenvédélyt, még kevésbé tömegszeszélyt, annak csak egy belső lelkiismeret, a törvény tartalma és betűje, az eszményi és anyagi igazság szempontja diktálhat. Pascal úgy fejezte ki a pártatlanságnak és elfogulatlanságnak, a személytelenségnek és a minden felülbírási telenségnek ezt az abszolút kötelező poltát, hogy az az igazság, melynek folyó, vagy hegy határt szab, nevelés és ami igazság a Pyreneusokon innen, az nem lehet tévedés a Pyreneusokon túl. Horatius, a római bünök ostromozó ódaköltő is azt hirdette, hogy az igazsághoz minden kapun keresztül vissza kell térni, a legalacsonyabbakon és a legszűkebbeken is, más szóval, a tisztá, kristályos, százszázalékos érvényesülésének meg kell történnie akármilyen jellegű az a kapu, amelyen befordul: a vagyoni, a hatalom, a szerezése, a barátság útja-e az, vagy a szegénység, elnyomottság, balsors, ellenfél, vagy akár ellenség. Mert az igazság még az ellenséggel szemben is csak az egyetlen arcát mutathatja, az igazságot, s a bírót, aki, bár ellenséggé föltett is, a Themis bekötött szemével csak befelé néz, oda, ahol a törvény, a lelkiismeret, az igazságtétel szent és fenséges parancsa irányítja. Az igazságszolgáltatás nem lehet az, amivel Julius Cézár pártolást elkövetett, hogy míg a konzervatívokra a kardja élével sújtott, addig a demokratákra csak a lapjával: az igazság csak a bűnökhöz és erényekhez igazodik s ép oly kevéssé fordul a Cleumenes szofista ravaszságához, aki hét napi fegyverszünetet követően az argosakkal, éjjel támadta meg őket, arra hivatkozva, hogy a béke csak a napra szól, s nem az éjszakára, mint ama tyrannusok nyers erőszakához, akik egy magasabb érdek ürügyével tettek el láb alól egyéneket és tömegeket. Sokrates, akit tanítványai meg akartak szabadítani a fogságból, s a méregpohárról, a törvény iránt való tiszteletből elutasította a baráti ajánlatot, s Juliánus császár, mikor egy igazságos tettért magasztalták, azt válaszolta, hogy jólesnek neki a dicséret, ha olyanoktól kapná, akik az igazságot akkor is megmondják neki, mikor rosszat, igaztalant, követett el. Az elfogult igazságszolgáltatás, egy kegyetlenül cenzurázott francia író keserű mondása szerint, — Nabukadonozor szobra ezüst fejjel és agyag lábbal, Ragyogó fej, de nézzük csak, ha a lábak elindulnak. Sebén, — annyi ezer, meg ezer közül, — ezek a történelmi ötletek kerülnek az emlékeztetőnkbe, mikor a sepsiszentgyörgyi felekezeti panama ügyében tartott bírói tárgyalás heves hullámai csapnak fel egy vizsgálóbíró indoklás és két előkelő román ügyvéd tiltakozó és perhorezkáló nyilatkozataiban. A vizsgálóbíró a vádlottak fogvatartását azzal indokolta, hogy a vádlottak „idegenek”, a vádtanács meg a további fogvatartásukat, hogy olyan egyénekről van szó, akik vallásra, nyelvre, fajra, szokásra idegenek, az országot könnyen elhagyhatják, vagy elrejtőzködhetnek, vagy másképp használhatják ki a magyar törvény hiányosságait...

Florescu, a volt igazságügyminiszter tiltakozott a szokatlan indoklás ellen, a másik védő, Xantopol pedig, román politika, egykori iskola alapítvány, Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár, Fundația pentru Școală, BCU Cluj Napoca.

ügyészi és vizsgálóbírói szerepére hivatkozva, a törvénykezés súlyos sérelmének nyilváníttotta a faji megkülönböztetést, s amaz antiszemita irányzatot, mely a vádtanács indoklásában megnyilvánul.

Mindkét védő olyan multtal és pozícióval rendelkező közéleti férfiu, akiknek a jó román voltában nem lehet kételkedni, s akiket nem szabad még a lehetetlenség sem megsejtetni annak a fellebbezésnek, hogy csupán védői minőségben védtek az igazság pártatlanságát, a fiat justitia magasztos elvét. Ezek az urak csak azt az alapelvet védtek meg, amelyen,

Belpolitikai helyzetkép

Jorga lapja feltűnően éles támadást intézett Maniu ellen

Maniu tipikus felforgató — írja a Neamul Romanesc

Bukarest, augusztus 5.
A belpolitikai helyzet még mindig Maniu színjáratú audienciájának és Vajdával és Mihalacheval való kolozsvári találkozásának jegyében áll. Jorga miniszterelnök lapja, a Neamul Romanesc ma hosszabb cikkben foglalkozik a nemzeti párt vezérének királyi kihallgatásával, amellyel kapcsolatban furcsa megállapításokat tesz. Így mindenekelőtt azt állítja a lap, hogy Maniut tulajdonképpen csak az esküvőre hívták meg Szinajába, a királyi audienciát ő erőszakolta ki. Az audiencia pedig csak egy félórát kellett volna, hogy tartson, Maniu azonban, visszaélve a király túrelmével, — így írja legalább is Jorga lapja, — félóra helyett három és fél órát maradt bent öfölségénél.

Szemére hányja Jorga lapja a nemzeti párt vezérének, hogy tulságosan kihasználja a színjáratú audienciát és tőkét kovácsol belőle magának. Maniu tipikus

mint gránitsziklán, az ország és a társadalom egész rendje, biztonsága, jövője nyugszik. Az állam legfőbb érdeke, hogy az igazságszolgáltatás teljes makulátlanságában álljon s, mint egy fűrészt a tengerparton, világítsa meg fényével a politikai és társadalmi zűrzavarok veszélyes örvényeit és adjon irányt, bizalmat, erőt a létükért, jogaikért küzdőknek. Ez a támogató és tájékoztató sugárzás nem szóródhatik szét más érdekek és szempontok szerint, mint mindnyájunk üdve javára, akik ez ország polgárai és a civilizáció részesei vagyunk. Az igazságszolgáltatás elve nem tűr meg fatális megkülönböztetést, mert ha tesz és ez rendszerré, tényezővé, a hatalom döntő erejű fegyverévé válnék, végzetes következményeket idézne fel. Különösen fatális katasztrófa előidézője lehet ma, amikor a társadalom nehéz válságokkal küzd, az idegek

lázias izgalomban, s a holnap fenyegető kérdőjel gyanánt sötétlik a horizonton. Ha ott nem volna meg az egy arc, egy törvény, egy igazság hármasszentsége, — de hisszük, hogy meg van, csak időnként a külső hullámok sodrából érintve elhalványul vagy eltorzul, vagy ál arcot ölt — akkor mit várhatnánk a jövő nemzedéktől, melyből az igazság szilopainak kell kiemelkednie.

Themis szeméit olyan kendővel kell bekötöni, melyen nem láthat keresztül, de a szellemének olyannak kell lennie, hogy akár be is kössék a szemét, mégis csak a törvényt, az igazságot tartja szem előtt és a Pyreneusokon túl is igazságnak tartja, amit azon innen igazságnak tartott.

A feketeszemeseket ki kell irtani, megkülönböztetés nélkül.

Ez az igazság!

felforgató politikus — írja a Neamul Romanesc —, aki demagóg alapon párdiktaturát akar.

Az Adeverul is tovább foglalkozik Maniu színjáratú kihallgatásával. A lap értesülése szerint Maniu két feltételhez kötötte visszatérését a politikai életbe. Az egyik az volna, hogy a király szakítson a Jorga-féle kormányzási módszerekkel, a másik pedig, hogy oszlassa fel a jelenlegi parlamentet.

Az Indreptarea, az avereszcanusok orgánuma, rámutat arra, hogy a jelenlegi kormány úgy külpolitikai, mint belpolitikai tekintetben lehetetlen helyzetbe került. A külföld bizalmát nem élvezzi, de a belföld sem bízik benne. A kormányválság — írja az Indreptarea —, már tíz nappal ezelőtt kirobbanóban volt, akkor azonban mégis sikerült azt őszig kitolni. A lap felteszi a kérdést, hogyan fogják megoldani ősszel a helyzetet? — Természetesen arra a konklúzióra jut,

hogy csak az avereszcanusok következhetnek...

Más lapok arról számolnak be, hogy Argetoianu a Bratianu Gheorghe-csoport bevonásával igyekezett volna erősíteni a kormány helyzetét, ez azonban Gheorghe Bratianu visszautasításán megúsult. — Ugyancsak Argetoianu tett javaslatot ezek után Gheorghe Bratianunak arra, hogy a régi és az új liberálisok az ő (Argetoianu) elnöksége alatt egyesüljenek és a párt alelnökei Gheorghe és Dinu Bratianu legyenek. Ez a kombináció is megúsult.

Itt említjük meg, hogy a kormánypárt kebelében erdélyi frakció van kialakulóban, amelynek mozgatói Metes és Stanciu erdélyi államtitkárok. Tudni kell ugyanis, hogy a két erdélyi államtitkár Argetoianu ki szeretné tenni a kormányból, azzal az indoklással, hogy Pop Valér erdélyi miniszter már képviseli Erdélyt. Metes és Stanciu tehát most hátvédet keresnek...

Az új költségvetés a könyörtelen takarékoság jegyében készül

Bratescu pénzügyminiszteri vezérigazgató nyilatkozata

Bukarest, augusztus 5.
A miniszteriumok vezérigazgatói megbeszélést tartottak a pénzügyminiszteriumban és a jövő évi állami költségvetés elvi részleteit vitatták meg. Zámfir Bratescu pénzügyminiszteri vezérigazgató, a költségvetés összeállítója, beszédben rámutatott arra, hogy a jövő évi költségvetés a legkönyörtelenebb takarékoság jegyében kell, hogy megszülessen.

Minden olyan tételről forlani kell az állami költségvetésből, amely fölösleges kiadásokat jelentene, hogy ezzel az adófizetőknek is meglegyen a biztos tudata, hogy a nehezen fizetett adóját nem herdálják el.

A súlyos időkre való tekintettel a jövő évi költségvetés két nagy részből fog állni:

a rendes és rendkívüli büdzsé.

A rendes büdzsében lesznek feltüntetve a napi adminisztrációs és az állami apparátussal egybekötött rendes kiadások, amelyeket a különböző adónemekből fognak fedezni, míg a rendkívüli büdzsé az állami adósságok törlesztését, a külföldi kötelezettségek kiegyenlítését

és a rendkívüli investíciók fedezését fogja magában foglalni. Ennek a rendkívüli büdzsének a bevételi tételeit a különböző koncessziókból, állami javak értékesítéséből, valamint a jóváhírták számára befolyó jövedelmekből fogják fedezni. Ugyancsak ebből a büdzséből fogják fedezni az állami költségvetésben mutatkozó deficitet is.

Az állami költségvetés két nagy főosztályba való kettészételésével a kormány sokkal könnyebben áttekintheti majd az államkincstár helyzetét, tekintve, hogy nem fog előfordulni, mint a jövőben, hogy

az állami befektetéseket az adófizetők bőrére töltsék, ugyanakkor pedig ne jusson a tisztviselői fizetésekre és egyéb napi kötelezettségek fedezésére.

Bratescu államtitkár rámutatott arra is, hogy nem szabad a költségvetésbe olyan bevételi tételeket feltüntetni, amelyek a mai nehéz viszonyok között nem folyhatnak be, mert ezzel csak a deficit szaporodik.

Ezek tehát a jövő évi állami költségve-

tés vázának főbb vonalai. Egyről nem esett szó: az adóterhek csökkentéséről. És erről — a fentebbiekből ítélve nem is lehet szó, — tekintve, hogy az adóterheket az ugynevezett rendes büdzséhez csatolták. Ehhez a büdzséhez tartoznak a napi kiadások. A mai körülmények között elképzelhetetlen, hogy az állam napi kiadásait csökkenteni lehessen. És ha csökkentenék, akkor is

mindjárt két milliárdos takarékoságot kell bevezetni, hogy a napi kiadásoknál mutatkozó deficitet ki lehessen egyensúlyozni.

Ami a két milliárdon felül megmaradna, abból lehetne esetleg az adóterheket csökkenteni.

Két millárd lej megtakarításhoz legalább negyedét le kellene építeni a bürokráciának és negyedére leszállítani a komisszókat, valamint a külföldi megbízásokat, nem is szólva arról, hogy vannak miniszteriumok, amelyeknek költségvetését minden megerőltetés nélkül legalább felére lehetne leszállítani. Mert ha ez történné, akkor az adófizetők boldogulnának — az állami költségvetés is egyensúlyba kerülne.

Ileana
hercegnő
el van ragad-
tatva
Budapesttől

Budapest, augusztus 5.

Antal Habsburg főherceg és Ileana román hercegnő József Ferenc királyi herceg kíséretében körülautózta a magyar fővárost. A hercegi vendégeket mindeütt követte a budapesti román követ is.

A hercegi pár a legnagyobb elragadtatás hangján dicsérte Budapest káprázatos szépségét, gyönyörű építkezését és sodáló fekvését. Ileana hercegnő hangsúlyozta, hogy ilyen álomszerűen szép várost még sohasem látott és ezután gyakran föl fogják keresni. A multban gyökerező magyar kultúra monumentális emlékkövei, mint a parlament épülete, a tőzsde, a kuria, a millenáris emlékmű, a névtelen hős sírja, a Halászbástya, a királyi vár és a Citadella, ahonnan a leggyönyörűbb panoráma nyílik, annyira lebilincselte az előkelő vendégek figyelmét, hogy alig tudtak betelni látásukkal.

Kedden délután a kormányzó legszűkebb körű környezetével teán fogadta a vendégeket. Az esti órákban a Margitsziget szépségeiben és látványosságaiban gyönyörködtek. Előreláthatólag a fiatal pár csak szerdán délelben repül tovább Bécs felé.

A Banca Generala kényszeregyezési ügye

Bukarest, augusztus 5.

Az ilfovi törvényszék augusztus 5-ére hívta össze a fizetéseket Banca Generala kényszeregyezési ügyében a betéteseket. Ezen a tárgyaláson kellett volna ugyanis a hitelezőknek és betéteseknek nyilatkoznunk, hozzájárulni-e a kényszeregyezéshez. A törvényszék a hitelezők értekezletét augusztus 28-ikára halasztotta el.

Két hét múlva Bukarestbe érkezik Venizelos görög miniszterelnök

Bukarest, augusztus 5.

A román kormány ma hivatalos értesítést kapott Athénből, amely szerint Venizelos görög miniszterelnök augusztus 18-án, tehát két hét múlva Bukarestbe érkezik. A görög miniszterelnök egyenesen Szinájába megy, ahol Károly király kihallgatáson fogadják.

Venizelos görög miniszterelnök Szinájában találkozni fog az ugyancsak ott tartózkodó György görög exkirállyal.

Népszavazás Németországban

Berlin, augusztus 5.

Vasárnap folyamán zajlik le az a népszavazás, melynek a porosz tartománygyűlés időelőtti feloszlátásáról kell döntenie. A mozgalmat Stahlhelm indította meg és melléje álltak az összes jobboldali pártok, a nemzeti szocialisták, Hugenberg csoportja, a német nemzetiek, sőt még a kisebb agrárcsoportok is. Hírek szerint csatlakozott a német néppárt is.

A kormány erőteljes intézkedéseket tett, hogy az izgalmasnak ígérkező szavazást ne hogy rendezavaró tüntetésekre használják fel a szélső baloldali elemek.

Lenyelte a kisebbségi panaszokat a Népszövetség főtítkársága

Genf, augusztus 5.

A kisebbségi petíciókra vonatkozó népszövetségi határozat szerint a genfi főtítkárságnak a Népszövetség hivatalos lapjában, a Journal Officielban, közölni kell az összes beérkező kisebbségi panaszokat. Illetékes körökben nagy meglepetést keltett, hogy a közelmúltban megjelent hivatalos lap teljesen megfelelt az utóbbi időben beérkezett 420 kisebbségi beadványnak.

A mulasztás miatt, amely elvi jelentőségű kérdéseket érint, valószínűleg vizsgálatot rendelnek el a népszövetségi főtítkárság genfi irodájában.

A király elé mennek a pékek,

Megalakult a Pékiparosok Országos Szövetsége

Kolozsvár, augusztus 5.

Az az elementáris felháborodás, amely a kenyérbélyegrendeletnek az egész pékiparra nézve hallatlanul sértő rendelkezései miatt a pékek körében kitört, valamivel nyugodtabb, de annál határozottabb formában nyert kifejezést azon a kongresszuson, amit szerda reggelre Kolozsvárra hívtak össze az országgrész pékiparosai. A kongresszuson 80 delegátus jelent meg, több, mint 800 érdekelt képviselővel.

Az előzetes tárgyalások már keddel délután megkezdődtek s ezeken a legnagyobb felháborodás hangján beszéltek a kormány azon törekvéséről, hogy a pékeket állítja oda bűnbakul a nagyközönség elé, úgy tüntetvén fel őket, mint a fogyasztó közönség ellenségét. Elhatározták, hogy az ilyen beállítás ellen minden rendelkezésükre álló eszközzel tiltakoznak.

A szerda délelőtti gyűlésen mindenek előtt kimondták az Erdélyi és Bánsági Pékiparosok Országos Szövetségének a megalakulását. — Elnöknek Drasovean Pétert (Kolozsvár), alelnököknek pedig Prezenszky Pált (Kolozsvár) és Mayer Hans (Nagyszeben) pékiparosokat választották meg. A központi vezetőségbe ezenkívül Câmpenan László és Grün Mór kolozsvári pékiparosok kerültek be, továbbá választottak egy 18 tagú országos választmányt Erdély és Bánság minden részéből.

A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el a kenyérbélyeggel kapcsolatban, amelyben a leghatározottabban kijelentik, hogy

a pékiparosok semmi körülmények között sem hajlandók a kenyérbélyeg költségeit vállalni és követelik annak azonnali eltörlését, vagy pedig, ha csak ilyen formában tudnak segíteni a mezőgazdák, akkor fizetessék a bélyegilletéket a liszt után, a malmosokkal.

Ugyancsak kimondja a határozati javaslat, hogy amennyiben néhány napon belül a kormány nem hoz a pékiparra nézve kedvező döntést a kenyérbélyeg ügyében, úgy

a pékiparosok Öfelsége elé mennek élethevágó sérelmeikkel.

Lapunk zártkörűen az izgatott hangulatú gyűlés, amelyen egyébként Pop Valér erdélyi miniszter is megjelent, még folyik.

A sepsiszentgyörgyi feketeszesz-ügy tárgyalása

A vádhatóság és védelem harca a szakértők kihallgatása körül

Sepsiszentgyörgy, augusztus 5.

A sepsiszentgyörgyi feketeszesz-botrány bűnügyi tárgyalását, két napos megszakítás után, szerdán délelőtti folytatta a sepsiszentgyörgyi törvényszék. A tárgyalás meglehetősen izgalmas hangulatban indult és így is folytatódott.

Az előzményekről hosszabb cikk keretében számoltunk be a tegnapi megemlékezésről, hogy a védelem a sepsiszentgyörgyi bíróság elfoglaltságára való hivatkozással az ügy tárgyalásának más törvényszékhez való áttételét kérte a Semmitűzőktől.

Ere való hivatkozással a védelem arra kérte a bíróságot, hogy

halassza el a tárgyalást addig, amíg a Semmitűzők dönt a beadott kérés ügyében.

A bíróság visszavonult s közel két órai tanácskozás után hozta meg a határozatát. A határozat pedig elutasító volt.

A védelem tanuinak során a bejelentett szakértő kihallgatására került sor. A sepsiszentgyörgyi Neumann-szeszgyár vezetője azonban, akit a védelem szakértőként kívánt kihallgattatni, kijelentette, hogy

nem mondhat semmit, mert a lepecselt szeszgyárba nem juthatott be s így a szükséges vizsgálatot sem ejthette meg.

Egy nagyváradi urileány borzalmas halálugrása

a marosvásárhelyi városháza tornyáról

Deutscher Paula iparművésznő tragikus halála

Marosvásárhely, augusztus 5.

Marosvásárhely közönségét páratlanul álló öngyilkossági történet tartja szerda reggel óta izgalomban.

Egy fiatal nagyváradi urileány felmászott a városháza legmagasabb tornyára és onnan, rengeteg ember szemeláttára, a mélységbe vetette magát.

A megrázó tragédiáról a következő részletekben számol be marosvásárhelyi tudósítónk:

Deutscher Paula, ismert nagyváradi iparművésznő, Nadel Mór galóczási kantinoshoz jött nyaralni. Csütörtökön délután elutazott Galóczra azzal, hogy meglátogassa marosvásárhelyi rokonait, ahol néhány napot szándékozik eltölteni. Deutscher Paula keddel délután megjelent a városházán s arra kérte Demeter József portást, hogy vezesse őt fel a városháza legmagasabb tornyára, mert felvételeket akar készíteni a városról, s szeretné megnézni, hogy van-e jó kilátás a toronyból. A portás teljesítette a megnyerő modoru-

nó kívánságát, együtt mentek fel a toronyba, ahol a nő alaposan körülnézett s rövid idő múlva együtt le is jöttek.

Szerda reggel 8 óra tájban ismét megjelent a leány a portásnál, kérte, hogy nyissa ki a felső toronyrészhöz vezető vasajtót, majd, a mikor ez megtörtént, dolgára küldte a portást azzal, hogy most elkészíti a felvételeket.

A mit sem sejtő portás magára hagyta a leányt, aki a következő percekben kimászott a torony egyik ablakán.

Néhány percig megfogózt az ablak kiálló párkányán, mintha megbánta volna tettét, a következő pillanatokban azonban kiegyenesedett, mintha nyújtózkodna. Még egy pillanat és a boldogtalan nő irtózatossággal gyorsasággal zuhanni kezdett. A torony ablakától körülbelül 10 méternyi mélységben a torony egyik kiálló párkányához ütdött, amely az esés lendületétől

Az utca másik oldalára, a Kulturpalota elé dobták.

Mielőtt azonban földet ért volna, megakadt

a magas feszültségű villanyhálózatban, amelyen hajcsomó és ruhafoszalványok jeleztek a szerencsétlen nő borzalmas utját.

Az elképpesztő látványt sokan végignézték a főtérről. Közülük egy villanyszerelési vállalkozó már akkor megpillantotta a leányt, amikor kimászott a torony párkányára. Azonnal telefonált a közelben levő mentőkért, akik azonban már későn érkezhettek: csak a borzalmasan összeroncsolt holttestet vihették el.

Információink szerint az öngyilkosság oka buskomorság, amely édesanyja gyógyíthatatlan betegsége miatt lett urrá a szülőt rajongásig szerető leányon, aki

egyikben már el akarta dobni magát az életről.

Egyes verziók szerint, az édesanya, leánya eltávozása óta már meg is halt, de eltitkolták előtte.

Érdekes, hogy öngyilkossága előtt egy negyedórával Deutscher Paula megjelent dr. Vértesszék egyetemi magántanár orvosi rendelőjében, ahol a szobalány előtt feltűnő izgatottan viselkedett. Az orvos a kora reggeli órákban még nem fogadhatta a leányt, aki azt mondta, hogy nem tud várni, majd később visszajön.

Negyedóra múlva borzalmasan összeroncsolva szedték össze a kövezetről.

.....

A műtőasztalon meghalt a lengyel közoktatásügyi miniszter

Varsó, augusztus 5.

Ma délelőtti tragikus körülmények között meghalt Dragomir Cserovszky lengyel közoktatásügyi miniszter. A fiatal államférfit nemrég súlyos betegség támadta meg, aminek következtében meg kellett magát operáltatnia. A műtétet ma délelőtti hajtották végre, mielőtt még azonban a beteget a műtőasztalról leemelték volna, hirtelen fellépett szívgyengeség következtében kiszorult. Halála az egész országban nagy részvétet keltett.

Hatvan kisebbségi tanár Valeni de Munteniben

Ha igaz, — ez lesz az utolsó nyelvvizsga

Bukarest, augusztus 5.

Tegnap kezdődött meg Valeni de Munteniben Caliani vezérigazgató elnökelete alatt a kisebbségi tanárok részéről rendezett román nyelvkurzus. A tanfolyamra hatvan kisebbségi tanár iratkozott be. — Augusztus 24-én a tanfolyam befejeztével a tanár-növendékek Caliani vezérigazgató elnökelete alatt vizsgázni fognak és ettől függ, hogy továbbra is megmaradhatnak-e állásukban. A vizsga alól felmentést kaptak a katolikus és zsidó hitoktatók, valamint a zsidó rabbik.

CÉGÜNK FENNÁLLÁSÁNAK

25 ÉVES

JUBILEUMA ALKALMÁVAL, VEVŐINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN, AZ EDDIGINEL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTJUK!

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI

BUTORGYÁN RT.

MAROSVÁSÁRHELY

FIÓKOK:

BUKAREST

BRASSÓ

NAGYSZEBEN

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
GARANTÁLT MINŐSÉG!
SZENZACIÓS ÁRAK!

Garoflid lesz a földművelés-ügyi miniszter?

Bukarest, augusztus 6.

A kormánynak a parlament őszi ülés-
szaka előtti átalakításával kapcsolatban
politikai körökben ma a legkomolyabb
formában az a hír terjedt el, hogy Jorga
és Argetoianu mindenesetre bevonják a
kormányba, természetesen a földmive-
lésügyi tárca élére, Garoflid Constantint
az agrárügy elnöké, aki — amint tud-
valevő, — már többször volt földmive-
lésügyi miniszter az Averescu kormá-
nyokban és a legkiválóbb szakembernek
bizonyult.

Garoflid bevonása a kormányba nem-
csak azért valószínű, mert pártönkivüli
szaktekinetű, hanem mert Jorga-Si-
sesti jelenlegi földművelésügyi miniszter
az utóbbi időben gyengélkedik s ettől
függetlenül különben sem felelt meg a
hozzá fűzött várakozásoknak. Már eddig
is többször volt szó róla, hogy vagy más
tárcát kap, vagy kiejtik a kabinettből.

Garoflid egyébként jelenleg Ausztriá-
ban van, ahol az elmúlt hetekben ope-
ráltatta magát. Ugyanolyan torokbajból
eredt vérmérgezésben szenvedett ugyan-
is, amilyen Bratianu Jonelt sírhajtotta. A
kiváló mezőgazdasági szaktekinetű ál-
lítólag csak betegsége való hivatkozás-
sal nem vállalta eddig a földművelésügyi
tárcát, most azonban már a teljes fel-
épülés útján van s legkésőbb a hónap
végére visszatér az országba. Ha való-
ban sor kerül a Jorga-kormány átalaki-
tására, úgy biztosra vehető, hogy vele
próbálják megoldani az agrárprobléma
legaggasztóbb gordiusi csomóját.

Albu aradi főorvos szörnyethalt Szováta mellett egy autósze- rencsétlenségnél

Arad, augusztus 5.

Ideérkezett távirat súlyos autó sze-
rencsétlenségről ad hírt, amelynek áldo-
zata dr. Albu István egyetemi magánta-
nár, az aradi szülészeti kórház főorvosa.
Dr. Albu a 396-os számú viselő magán-
autóján, egy soffórral és dr. Demian ara-
di ügyvéd társaságában, Szovátra in-
dult. Az autót az út egy szakaszán ő ma-
ga vezette. Zán község közelében a gép-
kocsi, amely nagy sebességgel száguldott,
hirtelen egy kanyarulathoz érkezett. Az
a veszély fenyegetett, hogy az autó az
árokba fordul és ezért dr. Albu erős
kormányfordulatot csinált. Az autó el-
vesztette egyensúlyát, kétszer megfordult
saját tengelye körül, azután felborult.
Dr. Albu az esésnél olyan szerencsétle-
nül bukkott előre, hogy koponyáját össze-
törte az ellenzón és agyveleje kilocsant.
Még a helyszínen meghalt. Demian ügy-
véd és a soffór sértetlenek maradtak.

„Franciaország igen adakozó kedvében van”

Bukarest, augusztus 5.

Politikai körökben érdekes csmege-
ként hat a liberális Viitorul legújabb
számának egyik cikke, amely arra
szólítja föl a kormányt, hogy haladé-
ktalanul tegye meg a szükséges lépése-
ket az újabb külföldi kölcsön megszer-
zése érdekében.

A Viitorul szerint most Franciaor-
szág igen adakozó hangulatban van,
mert nem tudja mit csináljon felszapo-
rodott tőkéivel. A kormánynak nem
szabad tennie, hogy ezt a szerencsés
helyzetet csak Anglia, Magyarország és
Németország aknázzák ki.

A külföldi kölcsön nemcsak azért
sürgős, mert félni lehet attól, hogy mi-
re Románia felébred, akkor már késő
lesz a kopogtatás. Franciaországban,
hanem azért is, mert tőkésállomány miatt
sem a Mezőgazdasági Bank, sem a Me-
zőgazdasági Hitelintézet nem fejthet
ki hasznos és eredményes munkát.

A Semmitőlőszék szenzációs döntése szerint:

A Banca Naționala nem követelheti a hadikölcsönökből fentmaradt lombardtartozásokat

A Nemzeti Banknak közel hatszáz millió már behajtott összeget kell visszafizetnie

Kolozsvár, augusztus 5.

Országos jelentőségű s különösen az erdélyi magyarság szempontjából nagyhorderejű döntést hozott a Semmitőlőszék, abban a perben, ami a lombardirozott hadikölcsönök ügyében folyt Réthy Testvérek kolozsvári husiparosok és a Banca Naționala között.

Tudvalevő, hogy a román állam nem hajlandó elismerni semminemű kötelezettséget a hadikölcsön-kötvény tu-
lajdonosokkal szemben és az állampontját semmitőlőszéki döntés is megerősítette. Ugyanakkor azonban,
amikor az állam ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítését megtagadja, a Banca Naționala a legerélyesebben hozzáfo-
gott ahhoz, hogy a Osztrák Magyar Bank likvidálása alkalmával az ő tárcájába átment és erdélyi hadikölcsön jegyzők-
nél fennálló lombardtartozásokat behajtsa. Információink szerint közel 600 millió lejt tesz ki az az összeg, ami ilyen
címen behajtásra került Erdélyben és a kapcsolódó részekben.

A Réthy Testvérek annakidején 100.000 korona hadikölcsönt jegyeztek, amiből 25.000 koronát lefizettek, a töb-
bit pedig lombardirozták. Az Osztrák Magyar Bank likvidálása után, a Banca Naționala, mint ennek jogutódja, pert in-
dított 25.000 korona, illetve 27.500 lej lombardtartozás miatt Réthyék ellen. A pert a Banca Naționala két fórumon meg-
nyerte s követelését Réthyéknek behajtotta. A kolozsvári kereskedők tovább folytatták a pert, amelyben a Legfelsőbb
Semmitőlőszék III. szekciójára, 1965—1930 szám alatt szenzációs döntést hozott.

A Semmitőlőszék kimondja, hogy a hadikölcsönkötvények nem képezik Romániában kereskedelmi ügylet tárgyát,
ennél fogva az emiatt fennálló lombard-tartozások behajtására a Banca Naționala a bíróságot nem veheti igénybe.

A legfelsőbb bíróság döntése alapján a Réthy cég felszólította a Banca Naționalát, hogy a nála felhajtott ösz-
szeg, valamint annak kamatai és a felmerült költségek fejében 74.800 lejt fizessen vissza.

A bukaresti legfelsőbb bíróság igazságos döntése ismét véget vetett tehát egy Erdélyt sújtó nagy igazságtalan-
ságnak. Előrelátható ugyanis, hogy ezzel nemcsak a további hasonló behajtásokat lesz kénytelen a Banca Naționala be-
szüntetni, de minden valószínűség szerint a perek egész lapináját fogják megindítani mindazon hadikölcsönkötvény tulaj-
donosok, akikről hasonló módon hajtották be a lejegyzett összeg lombardirozott részét.

Sztrájkra készülnek a gabonaexportőrök,

mert nem kapják a 10
ezer lejes prémiumot

Bukarest, augusztus 5.

A Lupta jelentése szerint a gabona-
exportőrök érintkezésbe léptek egymás-
sal az irányban, hogy kimondják a
sztrájkot. A gabonaexportőrök elkese-
redése amiatt robbant ki, mert az állam
a határon nem fizetett ki nekik azokat a
10.000 lejes prémiumokat, amiket a ke-
nyérbélyegről szóló törvény értelmé-
ben kapniuk kellene. Pedig a ke-
nyérbélyegből már is kolosszális össze-
geket inkasszáltak be.

Íme, így vált be a híres kenyérbélyeg-

TIMEO DANAOS...

No. 108.501/931

Megjelent az új kisebbségi színházrendelet

A magyar kulturintézményeknek kell kezükbe
ragadniok a koncesszió-jog szabályozását

Bukarest, július 5

Amint már jóelőre jeleztük, a Moni-
torul Oficial mai számában közlésre ke-
rült és ezzel életbelépett az új kisebbsé-
gi színházrendelet, amely formailag a
román színházakkal egyenlő szabadsá-
got biztosít a magyar színjátszásnak. A
rendelet szövege, amely

ezuttal igazán nemcsak a koncesszió-
hajhászokat és a színészársadalmat ér-
deklí, hanem életbevágó kulturális
fontosságánál fogva az egész erdélyi
magyar közéletet, pontosan a követ-
kező:

„A színházak és operák vezérigaz-
gatójának 108.501—1931. sz. rendeleté-
vel.

1. 1931 szeptember 1-től kezdődőleg
minden erdélyi kisebbségi szintársu-
lat szabadon megalakulhat ugyanazon
törvényes normáknak és rendelkezé-
seknek megfelelően, amelyek bármely
román színjátszási alakulattól megkö-
vetelik, a színházak és operák közvet-
len felügyelete alatt és engedélyével,

azaz tiszteletben tartva a színházak és
látványosságok szervezéséről és igaz-
gatásáról szóló törvény 54, 55, 56, 57,
59, és 60. szakaszainak a rendelkezé-
seit a 24.680—1929 és 36.400—1929 sz.
miniszteri rendeleteket, valamint min-
den más intézkedést, amely idevonat-
kozik a jövőben tétetik meg.

2. Minden ilyenképpen létesült kisebbsé-
gi szintársulat az előadásaihoz szük-
séges termet illetőleg közvetlenül fog
megegyezni az illetékes városi hatósá-
gokkal, a színházak és operák vezér-
igazgatójának mindennemű közbejötté

nélkül, a vezérigazgatóság azonban
fenntartja magának azt a jogot, hogy
kérje a városoktól, miszerint színház-
termeiket minden hónap utolsó nyolc
napján a vezérigazgatóság által joga-
sított román szintársulatok számára
rendelkezésre bocsássák.

Al. Mavrodí, vezérigazgató.”

Ezzel a rendelettel tehát új éra veszi
kezdétét a kisebbségi színjátszás szabá-
lyozása terén. Mindenki szabadon ala-
kíthat szintársulatot, s
ezt a kétes értékű arany szabadságot
csak a színházügyek vezérigazgatója-
nak a tetszése és önkényes belátása
fogja korlátozni.

aki az engedélyeket ezután is kiadja.

Most már a magyar kisebbségi kultur-
intézmények közös fellépésén mulik,
hogy odahassanak, hogy ez a kajánul
ránkmosolygó nagy szabadság ne vál-
jék az erdélyi magyar színjátszás át-
kává és sirásójává, s hogy ne sajátíthas-
sák ki maguknak a kisebbségi magyar
színművészet kalózai, akik bizonyára

tönkretennék még azt is, amely ezen a
téren keservesen megráadt. Ha bizto-
sak volnánk benne, hogy ez a nagyobb
szabadság, amelyet különben kétségtele-
nül többségi szempontok szerint fog ke-
zelni az illetékes vezérigazgató, egészse-
ges versenyt fejleszt ki a különböző
magyar szintársulatok között, úgy nem
aggódnánk, de az eddigi siralmas tapaszt-
alatok után minden okunk megvan attól
tartani, hogy gyalázatos és pusztító
marakodáshoz fog vezetni, ha maga a
kisebbségi magyar társadalom nem ra-
gadja kezébe a gondos, fegyelmző sa-
fárkodást.

A Lupta éles cikke az új bukaresti német követ ellen

Bukarest, augusztus 5.

Néhány nappal ezelőtt irtuk meg, hogy
a román kormány hozzájárulását adta
Schullenburg grófnak bukaresti német
követévé való kinevezéséhez. A román
kormány beleegyezése után a német bel-
ügyminisztérium fogantatosította a kine-
vezést, amit most már hivatalosan is
publikáltak.

Az új bukaresti német követnek ha-
marosan Bukarestbe kell érkeznie, hogy
bemutassa megbízólevelét a román kül-
ügyminisztériumban és az udvarnál. —
Közbejött azonban valami, amire a né-
met kormány nem számíthatott, s ami
kellemetlen hangulatot vált ki a német
követ személye ellen már akkor, amikor
még el sem foglalta új állomáshelyét.

A Lupta című lap heves támadást intéz
Schullenburg gróf személye ellen, s egy-
ben erősen támadja a kormányt is, a
miért hozzájárult az új német követ ki-
nevezéséhez. A támadásra egy levél adott
alkalmat, amit Krajovából küldtek a
Lupta szerkesztőségéhez.

E levél azt állítja, hogy a háború alatt
Krajovát megszálló német csapatok
parancsnoka is Schullenburg gróf volt.
„Csodálkozunk Jorga-kormányán, — ír-
ja a Lupta, — hogy ilyen háborus hőse-
ket fogad el Németország bukaresti kö-
vetének, amikor válogatni lehetne a ke-
vésbbsé ellenszenves multu diplomaták
között”.

Schullenburg gróf egyébként eddig
Teheránban teljesített diplomáciai szol-
gálatot. Kinevezésével kapcsolatban
Eisenlohr német kereskedelmi attasé-
Bukarestből Athénbe helyezték át
ugyancsak követi minőségben.

Megnyílt! Szg. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egúgyas szobák 100—120 lejtig kétágyas
szobák 140—160 lejtig, beleértve az összes
illetékeket. Modern kényelem, központi fű-
tés, meleg és hidegvíz, minden lakosztály-
ban parkett, előzőkeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma szerdán utoljára! Dosztójewszkij regénye Premier!

KARAMASOFF

TESTVÉREK

Főszerepben: Fritz Kort Jer, Anna Sten.
Magyar feliratok — Western beszélőgép.

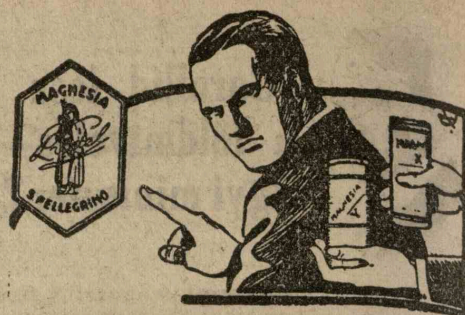
Következő műsor! Holnapról! Filmoperette!

Liebeswalzer

WILLY FRITSCH, LILLIAN HARVEY
főszerepben.

Bukarestben sikkasztott — Nizzában gyilkolt

— és azután
öngyilkos lett —
egy magyar fiatalember

Bukarest, augusztus 5.
Tipikusan bukaresti fej: a modern Arsen Lupin, azzal a különbséggel, hogy szép magyar hangzású neve számunkra különös érdekességűvé teszi a zseniális francia kalandor magyar alteregóját.

A szélhámos neve: Lénárt Kálmán. Hivatása: kis- és nagykereskedő, vagy ha úgy tetszik kalandor, aki a nagyváradi Bémerter kávéházainak miliójéből, mint kezdő szélhámos a bukaresti aszfaltra vetődött, ahol sikamlós fordulatok után Nizza eldorádójában megfeszített.

Lénárt Kálmán göröngyös életpályája a modern kalandor moziregényeszerű élményét nyújtja: sikkasztott, csalt, soha sem tagadta bűnét, Nizzába ment, majd önmagával nézett.

A Lénárt-film részletei pedig az alábbi körülmények között kerültek napvilágra:

ELSŐ JELENTÉSEK EGY KETTŐS TRAGÉDIARÓL

Az összes újságok hosszas cikkeiben foglalkoztak egy fantasztikus merénnyel, mely Nizzában, egy előkelő ékszerüzletben folyt le. A külföldi távirati irodák jelentése szerint az történt, hogy egy Lénárt Kálmán nevű állítólagos bukaresti fiatalember bement egy előkelő nizzai ékszerészhöz és

amíg az ékszerész háttal fordulva feléje a kért ékszereket akarja kikeresni, Lénárt egy vaskoronggal fejbe vágta a kereskedőt, kimarkolt egy halom ékszert és futásnak eredt.

A súlyosan sebesült ékszerész a megdöbbentő merénnyel után magához tért. A segélykiáltásaira az utcai járőrök a merénnyel után vetették magukat, aki egy kapumélyedésbe menekült és ott főbe lölte magát.

Igy jelentették ezt a fantasztikusnak látszó hírt a külföldi távirati irodák. — Lénárt Kálmán Bukarestből indult el Nizzába. Bucsú nélkül hagyta el bukaresti ismerőseit, mivel az utolsó hetekben már itt, Bukarestben is nagyon meleg kezdett lenni lába alatt a talaj.

Megpróbáltuk összeállítani Lénárt Kálmán bukaresti szereplésének történetét és már az első információk beszerzése után meg kellett állapítanunk, hogy egy olyan élet után, amilyen ez a szerencsétlen fiatalember folytatott szinte előrelátható volt az a tragikus vég, mely ott Nizzában, utolérte.

LÉNÁRT, A „BECSÜLETES SIKKASZTÓ

Lénárt Kálmán a nagyváradi Guth cég utazójaként jelent meg először Bukarestben, ahol nagyon hamarosan megkedvelte magát. Tagja lett az egyik előkelő magyar társadalmi egyesületnek. Pár hét alatt a magyar kolónia minden tagjával baráti viszonyba került, míg ki nem derült, hogy súlyosan visszaélt a cége bizalmával és a rábízott számlógépeket egyszerűen — elsikkasztotta. Pár héttel később, Lénárt Kálmán már megint új állásban volt. A Prometheus vállalat cégjegyzője lett. De itt sem maradt sokáig. Távoznia kellett — sikkasztás miatt. A sikkasztott összeg meghaladta az ötvenezer lejt.

Az egyik bukaresti kávéház terraszán találkozott a sikkasztó cégjegyző a főnökével és ebben a kávéházban még máig is emlegetik azt levelet, amit Lénárt Kálmán átnyújtott volt főnökének az elsikkasztott összegek „garanciája” képpen. A levél így hangzott:

„En, Lénárt Kálmán elismerem, hogy sikkasztottam ötven... ezer lejt és kötelezem magam arra, hogy az elsikkasztott pénzt, havi... ezer lejes részletekben pontosan vissza fogom fizetni. Abban az esetben, ha egy részlet fizetését elmulasztanám, ezen pallomás alapján, melyben beismerem, hogy sikkasztottam, a bűnpádi eljárás megindítható ellenem...”

Miután Lénárt Kálmán ebben a for-

A bukaresti állomás Lénárt karrierjében...

Es most megint megismétlődött a reffrén. Sikkasztás. Kiegyezés... Rosszak a viszonyok... Nehézkes a törvénykezés. A cég ügyésze megmagyarázza a bosszúért lihegő vezérigazgatónak, hogy kár a bélyegköltésért és kiadásokért, amivel egy ilyen feljelentés jár. Lénárt Kálmán megjelenik a vezérigazgatónál egyezséget ajánl fel:

— Hát mit ér Ön azzal vezérigazgató ur, ha lecsukat? Hát gondolja, hogy akkor valaha is hozzájut a pénzéhez? Míg ha futni enged, ígérem önnek, hogy az utolsó lejjig mindent megfizetek. Hiszen én ügyes fiu vagyok és nem fogok szegényen meghalni...

— De legalább azt monja meg, hogy mire költötte a pénzt?

Lénárt lehajtotta a fejét és hallgatott.

— Kártyázott?

— Nem.

— Lóversenyen veszítette el?

Megszorul a hurok Lénárt nyaka körül

Közben egy kis pech érte Lénártot. Kizárták abból az előkelő egyesületből, amelynek idáig tagja volt. Híre járt ezeknek a zseniális egyezkedő tárgyalásoknak. Most már Lénárt Kálmán gyors léptekkel haladt lefelé a lejtőn. Most már elszakadt az eddigi előkelő ismerőseitől már nem ment olyan könnyen az elhelyezkedés, ami aztán végleg összezúzta ezt a szerencsétlen sorsú fiatalembert: nem tudta fizetni a részleteit. A sikkasztási-részleteit.

Már szinte naponta kapta a felszólító leveleket:

„ha pedig három napon belül nem fizeti meg a lejárt részletet, úgy kénytelenek leszünk minden kimélet nélkül átadni az ön ügyét az ügyészségnek. A kezünk között fekvő bizonyítékok alapján ön ellen azonnal megindíthatjuk sikkasztás miatt az eljárást. És talán figyelemztetnünk sem kell arra, hogy ebben az esetben önt azonnal letartóztatják...”

Utolsó, kétségbeeset erőfeszítéssel nyakába vette a várost. Mint a vízbefelő, akinek már nincs veszteni valója: sorra felkereste a régi ismerőseit, volt barátait, szállodai portásokat, kávéházi pincéreket, és — utiköltséget szerzett magának. Az egyik helyen száz lejt kapott, másutt sikerült ötszáz lejre szert tennie. Volt olyan ismerőse is, aki ezer lejt adott neki. Egy hét alatt megvolt a „forgótőke” az utazáshoz.

BUKARESTBŐL MONTE-CARLOIG IVEL A SZÉLHÁMOS KARRIERJE

Hová utazik egy letört egzisztenciájú ember? Ha még nem adott fel minden reményt arra nézve, hogy komoly munkával még egyszer talpra tudjon állni, akkor bizonyosan tengerentúltra vándorol, ahol komoly munkával az amerikai farmokon, vagy a délamerikai őserdőkben ki tud verekedni magának az új élet megkezdésére szükséges összeget. Lénárt Kálmán azonban irítozott a komoly munkától. Huszezer lejt volt a zsebében, amikor elhagyta Bukarestet, ahol minden nap letartóztathatták volna és — elutazott Monte-Carloba.

Mintegy három héttel ezelőtt történt, hogy az egyik bukaresti magyar cég igazgatója, aki délfranciaországi utazásából érkezett vissza mesélte:

— Nizzában találkoztam Lénárt Kálmánnal. Szörnyen le volt „égve”. Könnyörgött, hogy segítsék rajta, mert különben öngyilkossá lesz. Háromszáz frankot adtam neki kölcsön.

Ez az utolsó megbízható hír Lénárt Kálmánról. Hogy mit csinált ez a zül-

mában, a bukaresti kávéházak lovagiasági szabályainak megfelelően rendezte ezt az „ügyét”, új állás után nézett és az élénk szellemű és vállalkozó hajlamosságu fiatalember, még a mai krízissel, nyomorúsággal és leépítéssel átfutott fővárosban, ahol hónapokig, sőt évekig is hiábavalóan lézengenek a munkanélküliek, hamarosan, alig pár nap leforgása alatt állást tudott szerezni magának. Az egyik nagy bukaresti cukorgyár alkalmazottja lett.

— Nem.

— Nos hát akkor mit csinált a pénzzel?

Lénárt hallgatott. Erre a kérdésre nem akart válaszolni. Csak újra meg újra megismételte, hogy benne lehet bízni, mert az utolsó krajcárig mindent vissza fog fizetni.

Ezután újabb fejezet következett Lénárt Kálmán furcsa életében. A Gáll-cég veszi alkalmazásba a jó megjelenésű, szimpátiikus külsejű fiatalembert. Ami ezután történt, megemléstésre is alig méltó: megismétlődik a régi — szinte már unalomig ismert „esemény” — Lénárt nem tud elszámolni a cég pénzzel. Lénárt a differencia áthidalásában nagy gyakorlatról tesz tanubizonyságot.

— Uraim... bepallom sikkasztottam... ha akarnak becsukhatnak... de talán mégis... nem kártyáztam... elment a pénz... havi részletekben... ügyes ember vagyok...

lött fiatalember az elmúlt három hét alatt, azt könnyen ki lehet találni.

Az utolsó segítségként kapott háromszáz frankot feltette a rulet-re és a mikor már ez is eluszott, akkor fogamzott meg agyában a kétségbeesett terv: a nizzai ékszerész kirablása.

Micsoda mélypontra sülyedhetett ez a jobbsaládból származó fiatalember,

A kormány félhivatalosa szerint:

Nincs már munkanélküliség a fővárosban

Mi több, Máramarosból hatszáz napszámot telepítettek Bukarestbe

A papirlikvidáció és a rideg valóság

Bukares, augusztus 5.

A kormány félhivatalos lapja, a Neamul Romanesc, nagy cikkben dicsekszi el, hogy a Jorga-kabinet alig három hónap leforgása alatt teljesen megszüntette a munkanélküliséget a fővárosban, holott uralomrajutásakor 2 ezer 600 munkanélkülit talált.

Ezt az eredményt a cikk elsősorban annak tulajdonítja, hogy a „munkanélküliség racionalizálására”, ésszerűsítésére létesített bizottság rendszeresen megrostálta a munkanélkülieket, akiket segélyezett, majd pedig az utóbbi időben munkába helyezte.

Nagyszámu munkanélkülit helyeztek el a Bukarest—ploestii utvonlaton, továbbá a fővárosban az építkezési törvény hatáskörében megkezdődött mintegy háromszáz új építkezésnél.

Ilyenformán az a helyzet, hogy már két hete nincs többé munkanélküli Bukarestben, a munkanélküliséget teljességgel likvidálták ugyanígyra, hogy

a napszámomunkára 600 munkást kellett hozni Máramarosból.

A cikk ezután beigéri, hogy ország-szerte is hamarosan végeznek a munkanélküliséggel, amely általánosan is csökkent az építkezési szezon beállta óta.

Talán mondanunk sem kell, nagyon örülnék, ha a mindent rózsás színben látó kormánylapnak igaza volna. Sőt, hajlandók vagyunk elhinni, hogy a

„racionalizált”, hivatalos munkanélküliséget tényleg megszüntették. Ez azonban távolról sem jelenti, hogy nincs még mindig jelentékeny munkanélküliség. Csak azok tagadhatják ezt, akik akarva, nem akarva, vagy akaratlanul behunytt szemmel járnak s nem látják, hogy például az építkezéseknél is tömegesen lézengenek sávárogya azok, akik még mindig nem juthatnak munkához. Hát azok a munkanélküliek, akiknek az ut- és házépítések nem tudtak keresetet nyújtani?

A nyár csálka módon elleplezi a munkanélküliség tényleges mérveit s ha a kormány ezt a hivatalos látszatot való-ságnak veszi, úgy az ősszel minden bizonyosan nagy csaldásban lesz része, mert a munkanélküliség még mindig súlyos problémája egy a fővárosnak, mint az ország ipari vidékeinek s az is lesz, amíg a termelés úgy pang, mint most. Papiro persze könnyű „likvidálni” minden ilyen szociális bajt, az élet azonban nem igazodik a hivatalos megállapításokhoz.

— Gyergyószentmiklósról új interimár bizottságot neveztek ki. Ma érkezett meg a csikszeredai prefekturára a gyergyószentmiklósi új interimár bizottság neve-sora, amely szerint elnök dr. Makkay Domokos gyergyószentmiklósi ügyvéd lett, tagok: Sáska András, Chindea Teodor, Negrescu Aurél és Pongrácz Elek. Nem érdektelen, hogy az új interimár bizottság kinevezése Pop Valér erdélyi miniszter előterjesztésére történt.

Astra (Apolló) Mozgó

BRASSÓ

Augusztus 5-étől fut a régóta türelmetlenül várt német beszélő és éneklőfilm:

»Hivjon és jövők«

Főszerepben: WILLY FORST

JON JÖN

„Die Privatsekräterin“

Főszerepben:

RENATE MÜLLER, FELIX BRESSART

Hírek

A GYARMATI KIALLÍTÁS

Borneó, Jáva, Szumatra,
Mind itt van közkövénél,
S erre fel Párisba jöttek,
A fess póre bennszülöttek.

A bennszülött uri dáma,
Ugy rebesgeti a fáma,
Ha párisit főzni készül:
Imigy szól hozzá merészül:

Mit néz úgy rám, maga fura,
Mint Borneó új kapura?
Noha, párisi barátom,
Egy kissé Jáva, úgy látom!
Hát nem érezi az orra,
Hogy bennszülött nő jön sorra?
A szaglása kissé gyatra,
Fütyülök ilyen Szumatra!

NEMES FERENC

— **Időjárásjelentés.** Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változóan felhős, meleg idő várható.

— **Csüörtökön az egész országban bankünnep lesz.** A Nemzeti Banktól szerzett értesülésünk szerint ma, csüörtökön, egész Románia területén bankünnepet tartanak. A bankok az ünnep miatt az egész ország területén zárva tartanak.

— **Péksztrájk a Regátban.** Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumhoz jelentés érkezett, hogy a kenyérbérlőgárda, egész Románia területén bankünnepet tartanak. A bankok az ünnep miatt az egész ország területén zárva tartanak.

— **Életbelépett a 11 százalékos kamat az adóhátralékoknál.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet küldött szét az adóhivatalokhoz, amelyben közli, hogy a 15 százalékról 11 százalékra lecsökkentett adóhátralék-kamat augusztus harmadikával életbelépett. A rendelet szerint augusztus 3 előtti adóhátralékok után még 15 százalékkal kell felszámolni.

— **A temesvári pékek tovább folytatják a harcot.** Tudósítónk jelenti: A temesvári pékek semmiképpen sem akarják belenyugodni abba, hogy a kenyérbérlőgárda terhére ők viseljék. Az utóbbi napok során számos feljelentés érkezett a polgármesteri hivatalhoz, hogy a pékek a bélyeges kenyeret sokkal silányabb lisztből sütik, s ezzel próbálják behozni a bélyeges árát. Grofsoceanu polgármester utasította a főorvosi hivatalt, hogy a legszigorúbban őrizze ellen a pékeket s akiket szabálytalanságon érnek, az ellen a törvény teljes szigorával járjanak el.

— **Öngyilkos lett egy temesvári nyugdíjas.** Tudósítónk jelenti: Szerdán délelőtt Kmehl Oszkár temesvári nyugdíjas tisztviselő lakásán felakasztotta magát. Mire az öngyilkosságot észrevették, az öreg nyugdíjas már halott volt. — Kmehl Oszkár ma reggel még felvette júliusra esedékes nyugdíját, a pénzügyigazgatóságtól azonban nagyon leverten

indult haza, mert a kapott összeg távolról sem volt elég arra, hogy időközben felszaporodott kötelezettségeinek eleget tegyen. Ismerősei véleménye szerint az öreg urat az utóbbi hetek izgalmas nyugdíjálvária viselte meg. Különben is idegbajos volt s így nem csoda, ha a felfokozott izgalmak miatt elvesztette lelki egyensúlyát.

— **JÓRGA „REFORMAL.”** Tudósítónk jelenti Bukarestből: A közoktatásügyi minisztérium hivatalnokai panaszt tettek Jorgánál, hogy a beérkező kérvények nagyrésze túlhosszu fogalmazású s így azok átolvasása rengeteg időt vesz igénybe. Jorga a panasz hatása alatt nyomban elhatározta, hogy ezen a téren is tövös reformokat vezet be: új kérvénymintát tesz kötelezővé, amelyen csak néhány sornyi írásnak lesz hely.

— **A Resica-művek sem akar elmaradni az állam mögött.** Tudósítónk jelenti Temesvárról: A Resica-művek nyugdíjasai minden hónap első napjaiban Temesváron szokták felvenni nyugdíjrandóságaikat az ottani igazgatóságon. Augusztus elsején azonban hiába jelentek meg: az igazgatóság kijelentette, hogy nincs pénze, várniuk kell. A nyugdíjasok erre mintegy kétszázan gyűlést tartottak és táviratilag kérték a bukaresti igazgatóságtól a nyugdíjak azonnali kiutalását, közölve azt is, hogy miután a nyugdíjalapot képező ingatlanokat a vállalat eladta és a pénzt beépítkezésekre fordította, kérni fogják, hogy a nyugdíjalap javára, megfelelő összeg erejéig bekebelezést foganatosítsanak a vállalat ingatlanai ellen. A bukaresti igazgatóság táviratilag rendelte el a nyugdíjak azonnali kifizetését.

— **A HITESKÖNYVELŐK KONGRESSZUSZT TARTANAK BUKARESTBEN.** Tudósítónk jelenti: A romániai hiteskönyvelők szeptember 5. és 9. között országos kongresszust tartanak Bukarestben. A vasut igazgatósága a kongresszusra utazóknak ötven százalékos utazási kedvezményt biztosított.

— **Letartóztatták Dely Gyulát, aki a mezőtelegi szeszgyár és Sava inspektor ellen a feljelentést megtette.** Kolozsvárról jelentik: A feketeszesz-fronton ma feltűnést keltő letartóztatás történt. — Puscariu vizsgálóbíró, hosszabb kihallgatás után őrizetbe vette Dely Gyulát, a mezőtelegi szeszgyár tisztviselőjét, aki annak idején a gyár és Sava inspektor ellen a feljelentést megtette. Ugy lát-szik, a vizsgálat most visszafelé is elsült — és Dely is belekerült az általa felállított csapdába.

— **MEGGYILKOLTA AZ APÓSÁT.** Tudósítónk jelenti: Szerdán hajnalban Bukarestben, a Laboratorului-utca 229. szám alatt borzalmas gyilkosság történt. Popa Dumitru a felesége miatt keletkezett veszekedés hevében konyhakéssel leszúrta apósát, Nicolae Ilic. A gyilkos vót letartóztatott.

— **Képviselő lesz az egyik magyar oceanrepülőből?** Budapestről jelentik: Az Ernst Sándor lemondásával megüresedett szombathelyi mandátumot — értesülésünk szerint — Magyar Sándor oceanrepülőnek ajánlják fel. Magyar még nem döntött, hogy a jelölést elfogadja-e.

— **Szinajában tartják meg a XIII-ik nemzetközi diákkongresszust.** Bukarestből jelentik: Az ezidei nemzetközi diákkongresszus Szinajában, augusztus kilencedikén kezdődik. A kongresszus diszelnökségét Károly király vállalta el. A kongresszuson az eddigi jelentések szerint a magyarországi diákegyesületek ideérkezését annál is nagyobb érdeklődéssel várják, mivel ismeretes, hogy két év előtt, amikor a nemzetközi diákkongresszust Budapesten rendezték meg, a román diákság megtagadta a Budapesten tartott kongresszuson való részvételt.

— **UJABB „ALDÁS” A MEZŐGAZDAKNAK.** Tudósítónk jelenti: A vasut vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amellyel megtiltja, hogy az utasok a harmadosztályú ko-

csíkon kisállatokat szállíthassanak. Tilos mindenféle baromfi szállítása is. A rendelet rendkívül súlyosan érinti a falusi lakosokat, akik régóta abból szereztek néhány lejt, hogy baromfiakat szállítottak eladásra a közeli városokba. De kártékony a rendelet a városi lakosságra is, mert a falusi termelők konkurrenciájától megszabaduló nagyban szállító baromfikereskedők most már urai lehetnek a városi piacoknak. Vajjon kinek a fejében gyúlt ki ez a zseniális rendelet?

— **AGYONLÓTTE AZ ÉJJELI ÖRT A ZÁGONI CSENDŐRÖRMESTER.** Tudósítónk jelenti: Megrendítő tragédia híréhez hozzák Háromszék megyéből. Ebben a pillanatban nem lehet még megállapítani, hogy csak a „szokványos” csendőrkönnyelműséggel, a berugott csendőrvirtusával, vagy az augusztus elseji riadalom egy újabb áldozatával állunk-e szemben, csak annyit tudunk, hogy az amugyis agyonzaklatott Székelyföldet egy borzalmas gyilkosság tartja izgalomban. — Zágóban történt a megrendítő tragédia. A faluban szokásos, hogy a gazdálkodók felváltva éjjeli-őri szolgálatot teljesítenek és ilyenkor a csendőrségen is jelentkeznek. Az augusztus elsejéről másodikára virradó éjjel Bacz Elek volt a soros. Kertész Lajos 16 éves legénnyel. Amikor hajnali fél háromkor, a szokásnak megfelelően, jelentkeztek a csendőrségre, az őrmester szobájából hangos lármát hallottak, majd valaki kilőtt azon az ablakon, amelyiknél a két székely éjjeli őrt várakozott. A következő pillanatban Bacz Elek teljesen szétrozsolt koponyával, holtan terült el a tornácra. — A falusiak állítása szerint a csendőrmester előző este alkoholos fejjel tért haza s ebben az állapotban követ-hette el a gyilkosságot, amely az egész környéket izgalomban tartja, s amelynek példás megtorlását várja az egész magyar közvélemény.

— **Megalakult a nyugdíjasok egyesülete.** Kolozsvárról jelentik: Az ország-szerte napirenden levő nyugdíjas sérelmek elhárító lépésre ösztönözték az érdekelteket. Kolozsváron tegnapi akció indult meg az Erdélyi és Bánati Nyugdíjasok Egyesületének megalakítására, amely hivatva volna az ország összes nyugdíjasainak érdekeit védelmezni. Az előkészítő-bizottság holnap kihallgatáson jelenik meg dr. Pop Valér erdélyi miniszternél.

— **A „MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?”** kiállítás rendezőse közli, hogy a II. számú kiállítási terem, (iparkamara, földszint), összes kiállító helyei már ki vannak adva. Az I. számú teremben (Gyermekszobák) még szabad egy kiállítási hely, modern férfi-szoba és egy hely, gyermekszoba részére. Itt szabadisz- és berendezési tárgyakat is ki lehet még állítani. Szabad még az iparkamara-i épület udvarának elülső része, kis pavilonok, kerti bútorok, építkezési anyag, stb. kiállítására. A kiállítás ünnepélyes megnyitása augusztus 22-én, délelőtt 11 órakor lesz.

— **1933-ban Budapesten tartják a cserkész-világkongresszust.** Budapestről jelentik: A badeni cserkészkongresszuson — amint a hazatért magyar delegátusok közlik, — kimondották, hogy az 1933-as cserkészkongresszust Budapesten tartják. Ez alkalommal 20—25 ezer cserkész látogatására számítanak a magyar fővárosban.

— **A brassói nyugdíjak kifizetése.** A pénzügyigazgatóság tegnapi közlésének kiegészítéséül közöljük, hogy a brassó-megyei nyugdíjasok nyugdíjainak e hó 24—28-ig történő kifizetése akképpen

Jó cipőnek —
Jó cipőpaszta!
Ez a Pyramid Paszta!

eszközöltetik, hogy a betürend szerint következő nyugdíjasoknak a megjelölt napokon egyszerre három pénztárnál fizetik ki a nyugdíjat és a nyugdíjkönyvecskék láttamozása naponta délelőtt a hivatalos órákban történik. A brassó-megyei nyugdíjgyűlés elnöksége közli a nyugdíjasokkal, hogy az egyesületbe való beiratkozások vasárnaponként a délutáni órákban eszközölhetők. (Bera-riu János nyug. tanácsos, elnök. Rózsá-tér 5 szám.)

— **A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások el-lensúlyozhatók.** Gyomor- és bélspeci-álisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód követ-keztében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárak-ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **MENETDIJKEDVEZMÉNY A XII. Rei-chenbergi Mintavásár látogatóinak.** A mintavásár látogatói jelentékeny, 25—33 százalé-ig terjedő menetdijkedvezményt ajánlanak fel a következő országok vasutigazgatóságai: Csehszlovákia, Bulgária, Németország, Romá-nia, Jugoszlávia, Görögország, Svájc, Ausz-tria, Olaszország. A főbb gőzhajótársulatok szintén 10—50 százalé-ig terjedő kedvez-ményt adnak.

— **Munkaügyi inspektorok Brassóban.** Brassóba érkeztek Gheorghian és Cu-nescu munkaügyi inspektorok. Utjuk egy vizsgálattal van összefüggésben, a melyről azonban egyelőre nem nyilat-koznak.

— **ISMÉT SZABAD A KÖZLEKEDES** Szászvolkány és Keresztényfalva között. A legutóbbi áradások alkalmával elsodort hid helyébe szükség-híd építettek, amelyet már átadtak a forgalomnak és így már ismét sza-bad a közlekedés a két község között.

— **Az elcsapott magyar adótárnokot hívják vissza a sikkasztó dítirő perceptor helyébe.** Tudósítónk jelenti: A dítirő adóhivatalnál történt 360 ezer lejes sik-kasztás bünygyi része már lezártnak te-kinthető, miután Pártiu perceptor beis-merte bűnét. Van azonban ennek a do-logznak másik része is, ami érdekelheti a közönséget. Ennek az évnek az elején a csikszeredai pénzügyigazgató éppen a sikkasztó Pártiu áskálódására dobta ki állásából Medve régi adótárnokot s tet-te be helyébe védencét, akinek semmi megfelelő képesítése az állásra nem volt. A pénzügyigazgató sovíniszta magatar-tását aztán Pártiu a sikkasztással iga-zolta és hálálta meg. A sikkasztás miatt ugyanis a törvény értelmében bünygyi zárlatot rendeltek el a pénzügyi ellenőr és a pénzügyigazgató vagyonára is. És most jön az erkölcsi igazságszolgáltatás: Iliescu pénzügyigazgató magához kéret-te az annak idején törvénytelenül elcsa-pott magyar adótárnokot s felkérte az adóhivatal további vezetésére.

— **ÖRÖKITSE MEG BARATAIT,** készítsen róluk felvételt. Vegyen egy fényképezőgé-pet Lang Henrik fotóáruházában, Brassó, Kolostor-utca 28. és Kapu-utca 44., ahol di-jtalanul betanítják és utbaigazítják.

Társaság

1931. augusztus 5.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.80, Newyork 512.87, London 2491, Páris 2010.50, Milánó 2682, Prága 1519.50, Budapest 9002.50, Belgrád 909, Bukarest 304 és háromnegyed, Varsó 3742.50, Bécs —.

Jó iskolai képzettséggel bíró, becsületes

tanuló

kerestetik villanszerelési szakmára,
Ing. Otto Fischer cégnél Brassó
Str. Regele Carol 6. (volt Kapu-utca 8)

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zájog Hittelléptet R. T.
Szép-neca 1. S z g

Komoly időket élünk

amikor minden pillanatban létérdekeink függnek attól, hogy mindenről jól le-gyünk tájékozódva, hogy egy a bel- mint a külpolitikai helyzetről, a készülő, vagy már életbelépett rendelkezésekről, különböző mozgalmakról, a gazdasági élet minden fontosabb eseményéről pontos és megbízható információink legye-nek.

A Brassói Lapok

amely kétségtelenül a legértelmesebb lapja az országnak, a jólinformáltságnak ezt a biztonságát nyújtja Önnek. Az ország minden nagyobb centrumában sa-ját tudósítója van, Bukarestben pedig az összes többi lapokkal ellentétben, nem csak tudósítót, hanem egy teljes fővárosi szerkesztőséget tart fenn. Kifünő hir-szolgálatán kívül a belföld és a külföld neves publicistái, valamint a külföldi nagy metropolisokban élő levelezői garantálják a lap állandó értékes tartalmát, változatos élnékségét.

Aki mindennap rendszeresen akarja olvasni a legjobb romániai napilapot,

fizessen elő a Brassói Lapokra

— Veszett kutya garázdálkodott Csikszeredán. Nagy riadalmat okozott a városban Erdélyi Ferenc gimnáziumi mechanikus veszett kutyája, amelyik elszabadulva láncáról 7 gyermeket megharapott, akiket a kolozsvári Pasteurba szállítottak. A veszett kutyát nagy hajszuán sikerül agyonütni. Tulajdonosa ellen megindult az eljárás. A környékbeli kutyákat elővigyázatosság szempontjából megmérgezték és a város egész területére szigorú ebzárlatot rendeltek el.

— Postaláda a bukaresti villamoson. Bukarestből jelentik: Célszerű és hasznos újítást vezetett be a bukaresti villamos vasutak igazgatósága. A vasútlomás felé közeledő villamosokra, közvetlenül a vezető mellé, postaládákat szereltek, amelyeket az állomáson, a villamos megérkezésekor rendszeresen kiürítenek és a legközelebbi vonattal továbbítanak rendeltetési helyükre. A kitűnően bevált újítás, élénk tetszést aratott a közönség körében.

— Fürdőzési katasztrófa a Bánságban. Bánsági tudósítónk jelentése. A szabadfürdés gyakori áldozatainak sorozata megrendítő esettel szaporodott. Rékás bánsági községben, ahol egy Nadabán Ilona nevű hét éves árva kis lány egy nagyobb gyermekcsoporttal fürödni ment a község alatt folyó Bega folyóra. Fürdés közben a kis leány örvénybe került, amely hirtelen elragadta, anélkül, hogy elmerülését a vízben nagy lármával lubikoló gyermekcsapat idejében észrevette volna. Mire időmultával a kis árva leány hiányát észrevették és mentésre siettek, a gyermeket már elsdortta a víz és csak holttestét sikerült később a folyóból kihalászni. Csaknem kettős halállal végződött szabadfürdőzési szerencsétlenség történt tegnapelőtt Lugoson is, ahol a Temes legveszélyesebb területén fürdött leányával egy Seregi Lajosné nevű asszony. Néhány perc múlva örvény kapta el a gyanútlanul fürdőzőket, akik egymásba ölelkezve kétségbeesett jajveszékelt és hiábavaló küzdelem közben hamarosan elmerültek. Szerencsére egy Eschig Baba nevű fiatal urileány meghallotta a kétségbeesett segélykiáltásokat és gyorsan a vízbe vetve magát, az egymásbaölelkezett fuldokló anyát és leányát nehéz és hősi küzdelem után kimentette a folyó örvényéből.

— KÜLÖNÖS LAKBÉREK. Angliában a nemesség nagy részének régi előjoga alapján a lakbért rózsával, vízzel és hóval lehet fizetni. Atholl skót herceg például az általa lakott gyönyörű kastélyért úgy fizet az angol királynak, hogy évente fehér rózsát küld neki. Ez már két évszázados szokás. Akkoriban a család feje a Stuart-házzal tartott kapcsolatot. Amikor azonban angol hadsereg vonult ellene, a kastély ura jobbnak találta, hogy az angol királyi házhoz csatlakozzék. Meghódolás jeléül fehér rózsát nyújtott át, amelyet azonnal a feltétellel fogadtak el, hogy ezt a királynak a kastélyra való joga elismeréséért minden évben meg kell ítélnie. Egy másik skót nemes köteles mosdóvízzel szolgálni, ha a király kívánja. Lord Poulis hőbörés kötelességét azzal váltja meg, hogy évente egy veder havi szállítást az edinburghi várba. Ha az illető tél nyáron volt és nem esett hó, akkor rákövetkező évben két veder havi szállítást kell szolgáltatnia. Marlborough herceg lakbéré egy kis selyem lobogó, amelyet évenként át kell nyújtania a királynak.

— Halálra éheztek másfél éves gyermeküket. Bánsági tudósítónk jelentése. Megdöbbentő bűnyüjből kifolyólag indítottak eljárást egy Fehér Mihály nevű napszámos és felesége ellen Gátalia községben, ahol néhány nappal ezelőtt meghalt Fehérék másfél éves kis gyermeke. A hatósági orvosnak feltűnt a csonttá soványodott gyermeki test, amelyen semmiféle betegség nyomát nem lehetett felfedezni. A tüzetes orvosi vizsgálat aztán csakhamar megállapította, hogy a szerencsétlen gyermek éhhalált halt és a valamásokból az is kiderült, hogy az emberies érzésükből kivetkőzött szülők a gyermeknek napokon át nem adtak semmi táplálékot, hogy így mielőbb megszabaduljanak tőle. A testiális szülők ellen szándékos emberölés büntetése miatt az ügyészség az eljárást megindította.

— A CUKORGYÁRAK IS SZÓLJANAK HOZZA A CUKORMONOPOLIUM TERVEHEZ. Bukarestből jelentik: Argetoianu pénzügyminiszter kérdőívet küldött szét a romániai cukorgyárakhoz: adjanak véleményt a tervezett cukormonopoliummal kapcsolatban. A miniszter az esetleges javaslatok és vélemények felterjesztését szeptember 1-ig várja. A cukorgyárosok augusztus 20-án tartanak értekezletet Bukarestben a kérdéssel kapcsolatban.

— A munkanélküliség elől a halálba. Bánsági tudósítónk jelentése: Borzalmas módon vetett véget életének kisbecske-rek bánsági község határában Ilm Miklós, Bogáros községből való 18 éves fiatal cipészsegéd. A fiatal ember hosszabb idő óta egy kisbecskeréki cipésmester-nél volt alkalmazva, aki azonban a rossz üzletmenetre és a kevés munkára való tekintettel felmondott segédjének. Ilm tudta, hogy a jelenlegi nehéz viszonyok között sehol sem fog sikerülni az elhelyezkedése és minthogy nem akart terhére lenni szüleinek, akik eddig is az ő segítségére szorultak, kétségbeesett lelkiállapotában végzetes elhatározásra szánta magát. Miután gazdájától eltávozott, kiment a falu határában elfutó vasúti vonalra s bevárva a legközelebbi vonat érkezését, a robogó mozdony kerekéi alá vetette magát. A vonat végig-gázolt a tragikus sorsú fiatal emberen, akinek a felismerhetetlenségig borzalmasan összeroncolt holttestét darabokban szedték össze a vasúti pálya mentén.

— A TENGHER CIGÁNYAI. A Fülöp-szigetek legfurcsább lakói a baja-ok. Ezeket a tenger cigányainak nevezik, mert egész életüket a vízen töltik. Ha meghalnak, olyan koporsóban temetik el őket, amiket azokból a csónakokból készítenek el, melyekben életüket töltötték. Az öreg bajaok azt szokták mondani, hogy valósággal szédülnek, ha egyszer szárazföldre kell menniük. Noha ennyire megszokhatták volna a tengeren való életet, különös, hogy a legkisebb hullámerésnél is tengeri betegséget kapnak.

— HOZZÁFOGTAK A JÖVŐÉVI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban megkezdődtek a jövőévi költségvetés összeállítására vonatkozó munkálatok. — Az adatok gyűjtését Zamfir Bratescu vezeti.

— Tolsztoj fia apjáról és Gandhiról. Párisból jelentik: Tolsztoj Sándor gróf, Tolsztoj Leo fia 15 évi amerikai tartózkodás után Párisba érkezett és nyilatkozatot adott az újságíróknak. Kijelentette, hogy az ő véleménye szerint Gandhi tanítványa Tolsztojinak s tulajdonképpen nem tesz egyebet, minthogy gyakorlatba ülteti át a tolsztojanizmust. Ő csak annak örül, hogy apja nem érte meg a világháborút és a bolsevizmust, a melyek elveinek arcucsapását jelentik.

— Erdőéget okoztak a kirándulók. Resicabányai tudósítónk jelenti: Nagy pánikot okozott Resicabányán a város közvetlen szomszédságában elterülő erdő kigyulladás. Az erdőtüzet minden valószínűség szerint kirándulók okozták akik az erdő egyik tisztásán tüzet raktak és azt eltávozásukkor elmulasztották eloltani. A nagy szárazságban a cserjék és bokrok a visszahagyott parázsaktól tüzet fogtak és a lappangó tűz reggelre az erdő fáira is áttért. A tüzet a kivonult tűzoltóságnak sikerült eloltani, mielőtt az a nagy szárazságban katasztrófális méreteket ölthetett volna. A könnyen végzetessé válhatott erdőtüzből kifolyólag a hatóságok megindították a vizsgálatot annak felderítésére, hogy a tüzet nem szándékos gyújtogatás okozta-e?

Irja: Baktay Ervin

India 320 milliónyi népességének közel 80 százaléka földmivelő és falvakban, tanyákon él. Brit-India területén van vagy ötszáz ezer falu. E falvak külső képe, karaktere némileg eltér egymástól, aszerint, hogy India melyik vidékét járjuk, de nagy vonásokban sokkal inkább egyöntetűek, jobban hasonlít egyik falu a másikhoz India minden táján, mint pl. egy olasz falu egy német vagy orosz faluhoz. Pedig a távolság, mondjuk Dél-India és a Pandzsáb, Bengál vagy Mahárástra közt van akkora, mint amely Itáliát elválasztja az orosz földtől, vagy a Balkánt Franciaországtól. Még a nyelvi, faji vagy nemzeti különbségek is kevésbé nyomták rá bélyegüket az indus falvakra, mint Európában. Holott India, noha a térképen egyszínűre van festve, amióta brit uralom alá került, éppoly kevésbé egyetlen ország, mint Európa. Számtalan ország, nép és faj váltakozik benne és pl. a dél-indiai tamil éppoly kevésbé értené meg teszem a bengáli vagy pandzsábi indust, mint a spanyol a hollandust. Indiában kilencven élő nyelvet beszélnek, nem is számítva a kisebb helyi idiómákat. Igaz, hogy ezzel szemben India északi fele, tehát akkora terület, mint fél Európa, ismer egy közös érintkezési nyelvet is, az ugynevezett urdu-hindusztánt, amelyet egyaránt megért és beszél a kasmíri, pandzsábi, rádzsputáni, gudzsarati, maráthi, hajderábádi, gangesztáji, vagy bengáli indus, bár mindezeknek megvan a maguk külön anyanyelvük is.

A sok évezredes hinduizmus közös hagyományai, az életmódot szabályozó ősi megszokások tették India népeit egyöntetűbökké, egymáshoz hasonlóbbakká, mint azt Európa népeinél látjuk. A később beözönlött mohamedánok ugyan új, idegen világ szokásait és életmódjait hoznították meg Indiában, de azután az évszázados szomszédság vagy együttélés ismét kialakított valami hasonló, sok tekintetben egyöntetű indus létformát. Ismétlem, vannak helyi különbségek a házak építésmódjában, a viseletben, a szokásokban, a mezőgazdasági eljárásokban, de ezek a különbségek sokkal kevésbé élesek és szembeötlőek, mint Európa országaiban s ezért lehetséges általánosságban leírni a tipikus indiai falu életét, míg szinte lehetetlen feladat volna az általánosítás, ha pl. „Az európai falu” címen próbálna valaki összefoglaló ismertetést írni.

Az indus falu sűrűn összezsúfolt házak, kunyhók tömkelegéből áll. Európában ez az építkezési mód inkább a városokban alakult ki, míg a falvak házai tágasabb, levegősebb módon, udvarok és kertek közepette sorakoznak. De Indiában, ahol a falvaknak ösidők óta autonómiájuk volt, a falusiaknak többnyire maguk védelméről is gondoskodniuk kellett portyázó martalócok és rablóbandák ellen s ezért úgy építették a községeket, hogy az egymáshoz csatlakozó, összezsúfolt házak sora a falu szegélyén mintegy várfalat alkosson. A szegénység is hozzájárult, hogy egy-egy pár minél kisebb telken húzódjék meg. Szóval, az indiai falu rendszeren nem egyetlen

Falusi élet Indiában

hosszu házsorból és utcából áll, mint pl. a legtöbb magyar község, hanem kör alakú, zegzugos keskeny sikátorokkal megszakított kaptárhoz fogható.

A házak és kunyhók beosztása és alakja is csaknem mindenütt hasonló: kis belső udvar köré csoportosulnak a család lakótanyái, a félig földött vagy egészen nyitott konyha, az istálló — ha egyáltalán van ilyen — a szerszámkamra stb. Az egyes otthonok is mintha csupa kisebb erődök volnának, a kapun kívül alig van nyílás a falak külső oldalán, ablakok, nyitott tornácok mind az udvarra néznek. Hosszu, keserves évszázadok sok-sok bizonytalansága, fenyegető veszedelme formálta ilyené az indus falut.

A község közepétáján áll a nagyobb, diszegebb tanácsház. Itt beszéli meg a falu népe a közös ügyeket, itt intézi a község dolgai, a pancsáját, az öt tagból álló választott előjáróságot. Mint említetttem, az indus falu autonóm szervezettel bírt s ezt az autonómiát vagy legalább külső formáját, az angol uralom is általában érintetlenül hagyta. A pancsáját tagjait mahádzson-oknak, „nagy emberek”-nek nevezték, de többnyire egy, a kerületi kormányzatnak felelős előjáró is áll a falu élén, a lambárdár vagy patél. Falusi vagy mezei rendőrök — egyszerű parasztok, hosszú bambuszbottal, ünnepies alkalmakkor görbe karddal felszerelve — ügyelnek a közbiztonságra.

A falvak közepén rendszeren megtaláljuk a közös vízmedencét. Erre nagy szükség van Indiában, ahol a száraz és forró évszak idején kiszáradnak nemcsak a kutak, hanem még a nagyobb folyók is. A téglával — újabban sokhelyütt cementtel — alapozott, kis tóra emlékeztető medencék felfogják az esős évszak felhővizét s a falubeliek ebből látják el vízszükségletüket az év hátralévő részében is. Ahol a talajviszonyok lehetővé teszik, kutak is akadnak, még pedig gémeskutak, egészen olyanok, mint a magyar falvakban. A közös vízmedencében veszik reggeli fürdőjüket a falubeliek, benne mossák ruhájukat és edényeiket s onnan merítik a főzéshez való s az ivóvizet is. Szóval higiénikus szempontból a közös vízmedence nem a legfőkétebb intézmény. De Indiában — különösen pedig a hinduknál — nem a higiénia, hanem az ortodox vallási tisztaság szabályai a döntőek, ezek pedig nem mindenben egyeznek az egészségügyi tisztaság elveivel. Mert pl., ha egy „tiszt” kasztbeli ember akár a legszenyesebb ruhát mossa is a medence vizében, az nem baj, ellenben ha egy még oly tisztára fürdött alacsony „tisztátlan” kasztbeli ember találna érintkezésbe jönni a medence vizével, ez rögtön fertőzőté, tisztátlaná válnék a jó hinduk szemében.

Ezért a közös vízmedence használati joga bizonyos privilégiumot, megbecsülést jelent. Ilyen szimbólikus jele még a községnek a falu vízipipája is. Szinte szertartásos jellege van annak, mikor a falu férfiai összegyűlnek a község háza udvarán, hogy a közös pipából, kézzel adva azt, pöfékeljenek. Ha valamelyik falubeli a kasztiszabályok ellen súlyos vétséget követ el, például tisztátlan kasztbeliakkal érintkezik, tiltott eledelt élvez stb., akkor kiközösítik.

A hindu falu lakosságának túlnyomó többsége rendszeren ugyanazon kaszthoz tartozik. De minden faluban lakik néhány mesterember, vagy más szükséges foglalkozást űző család, ezek azután más-más kaszthoz tartoznak. Némelyikük a magasabb kasztokhoz számít, ezekkel szabadon érintkezhettek a falubeliek, de mások — pl. a takács, a bőrszerző, a kovács — alantas kasztbelieknek tekintettek s ezért csak bizonyos megszorításokkal érintkezhettek a többiekkel és csak közvetve részesülhettek a medence használatában. Esetleg külön kisebb medence áll e „tisztátlan” kasztbeliek szolgálatára.

A földművelés meglehetősen primitív eszközöket használ. Így pl. mindenütt az ősi faekéket alkalmazzák, miután rájöttek, hogy az indiai klimatikus és talajviszonyoknak ez felel meg legjobban. Indiában nem szabad mélyen szántani, a primitív faekék vájta alacsony barázda jóban megfelelnek, mint pl. a gőzekét alkalmaznának. Az indus falulakói nagyon szegények. Nehezen dolgoznak a kegyetlen napsütésben, olykor 45–50° C hőségben is, csaknem egészen meztelenül. De igénytelen, könnyen megelégedő emberek, akikben nagyon sok a békés jóindulat és önmegadós szolidaritás. Évezredek óta elhanyagolták a kikészítésművelést, de fajtájuk ki-pusztíthatatlanságát és túlélti a reájuk terpeszkedő birodalmakat és uralmukat.

Insectomor-ot elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképvislet és lerakat:
I. E. COCKHILL & Co.
 BUCUREȘTI,
 Str. Barației 35, Etaj I.

Megjelent a hivatalos közlemény is arról, hogy

A posta útján is elő lehet fizetni bármely bel- és külföldi újságra

Az előfizetési díjon kívül nem szednek semmiféle póttílleket

Bukarest, augusztus 5.

Jeleztük már, hogy a posta külföldi mintára újra bevezeti a bel- és külföldi lapokra való előfizetések felvételét. A posta vezérigazgatósága most hivatalos közleményben jelenti be ezt az újítást, a melyet illetőleg a következők a tudnivalók:

Mindenki előfizethet bármely lapra az ország akármelyik postahivatalánál, vagy postaügynökségénél úgy szóban, mint írásban, úgy hogy minden póttíllek nélkül csakis a kívánt újságon fel-

tüntetett előfizetési díjat fizeti be nem kevesebb, mint egy hónapra. Evégből a közönség kérheti az illetékes postatisztviselőtől, hogy mutassa meg a bel- és külföldi újságok jegyzékét, amelyben fel vannak tüntetve az előfizetési feltételek.

Minden eszközölt előfizetésről a posta nyugtát ad, amelyen feltüntetik az előfizető nevét és címét, valamint az előfizetett lap, vagy kiadvány címét és az előfizetés tartamát.

Amikor Maniu még a Strul Paszkel csődtömegével foglalkozott

Ellengrafológusi vélemény Maniu régi leveléről

Brassó, augusztus 5.

Néhány nappal ezelőtt egy grafológiai véleményt küldtünk Maniu Gyula egy 1909-ben írott leveléről. A grafológiai elemzés olyan feltűnő és hihetetlen tulajdonságokat impu-

tált a volt miniszterelnöknek, hogy ellenőrzésképpen szükségét láttuk Maniunak egy ugyanabból az időből származó másik levelét, — hogy a már közölt szövegből rá ne ismerhesen, — még egy grafológusnak megmutatni. Ezuttal a következő elemzést kaptuk:

— Az, aki ezt a levelet írta, reális gondolkozású, józan, meggondolt. Sok gyakorlati érzékkel bír. Megvédi az érdekeit, az önfenn-

tartás ösztöne erősen fejlett nála. Akarata erős. Kitartó, állhatatos. Önuralma jellemzi

nagyon adakozó, de vannak esetek, amikor a szíve szerint cselekszik. Önzőnek tartják, pedig alapjában jószívű és rábeszéléssel befolyásolható.

— Elhatározása és azok kivitele sokszor vannak hangulatváltozásnak kitéve.

— A maga elé kitűzött cél kivitelében makacsul kitartó, de hiányzik belőle az erős energia. Organizációs képessége hiányos, e tekintetben tulbecsüli képességeit. Környezetével szemben optimista, bizik abban, hogy átérzik intencióit és aképpen cselekszenek.

— A csalódás, ha kedvét is szegi egyidőre, erős akarattal újra munkához lát és pesszimizmusa ismét bizakodásba megy át.

— Nem közlékeny. Csak addig őszinte, a

Igen kedves Karácsony úr!

Mutasd a Hukl-féle erőt. Nyheu lepperel árverés a Malinával befozt ömezet a kunnag az ezen tettei karlars is keraker kintálto, napu kireu lepperedjót a Papuvelde alap. nak paro káriskatraladot 18 09 is kapu ho l'ol Novembri ho l'iz pao idöre crimeuse khatalej poka fordul. taval mezkülden, hog a neutreuer jelentésemet meztalacsem a nyem. nuuolt a fias herbeadara isaul m uterredhessem.

Gutunoi "születési" kérésed mellett maradtam

Jólátnálvan 1907 október 12-én

Meglepetten Karácsony úr
Kamufala

Schneider Józsa analízise.

leginkább. Óvatosan indul ki magából, mindenben megfontolt, céltudatos. Munkáiban gondos, körültekintő, egyébként azonban sok közömbösség van benne. Jó megfigyelő, a részletek iránt nagy érzéke van. Rendszerető, de nem mindenben pontos. Sokszor feledékeny, ígéreteit nem mindig tartja be.

— Zárkózott, bizalmatlan. Nehezen melegszik fel, modora ezért az első benyomásra nem megnyerő. Ha azonban kegyébe fogad valakit, azzal kedves, közlékeny, barátságos.

— Érzékeny. Könnyen sértődik. Hamar jön indulatba és, ha nem is kimondottan bosszúálló, a rajta esett sérelmet sokáig nem feled.

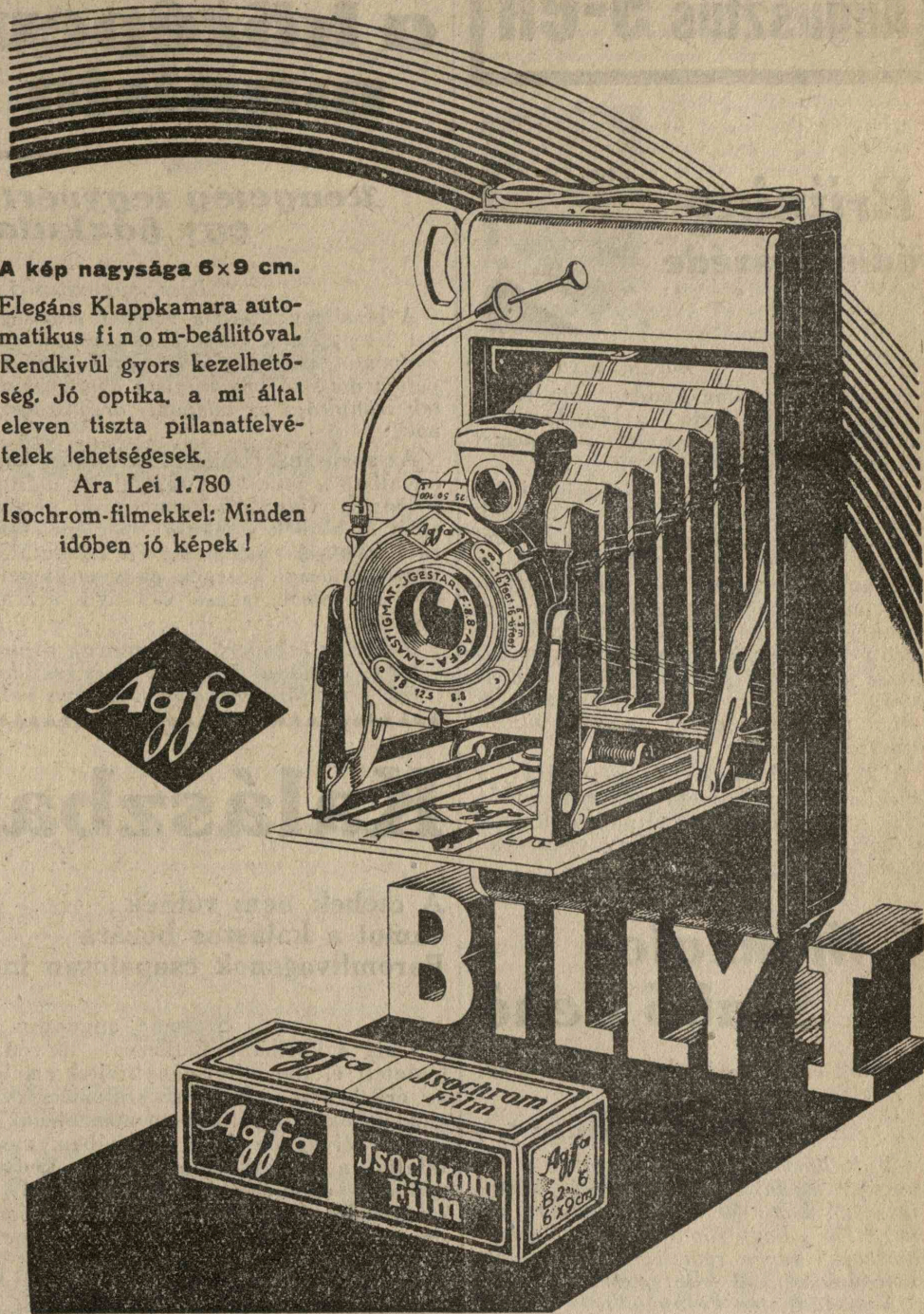
— Szerény, a maga részéről nem sokat igényel. Takarékosága a fukarságig megy. Nem

míg feltétlenül szükség van rá, egyébként hallgatag, diplomatikus.

— Van benne idealizmus, szociális érzék, magasabb eszmék iránti rajongás, közepesen nagyobb eredményt azonban nem tud elérni. Ambiciózus, de többre vállalkozik, mint a mennyit meg tud valósítani. Hiányzik belőle a fiatalos lendület. Makacs kitartása inkább passzív rezisztencia.

— Szenvedélyes, de takarja. Vezetésre való. Magas intelligenciájú.

Ime, a második vélemény. Minthogy azonban Maniuról van szó, akít politikai ellenségei „a szfinksnek” neveznek, valószínű, hogy még a grafológia is csődöt mond vele szemben...

A kép nagysága 6x9 cm.

Elegáns Klappkamara automatikus f i n o m-beállítóval. Rendkívül gyors kezelhetőség. Jó optika, a mi által eleven tiszta pillanatfelvételek lehetségesek.

Ara Lei 1.780

Isochrom-filmekkel: Minden időben jó képek!

BILLY I

A csikcsicsóiak szégyelték, hogy olyan rossz az állami út

és a saját erejükből nekifogtak, hogy megjavítsák

Igen ám, de:

Az utépitési hivatal szigorúan lefelfoitta az ingyenes szolgálatot

Csikszereda, augusztus 5.

Csikmegye néhány évvel ezelőtt még híres volt kitűnő utjairól. Talán ezt a dicsőséget irigylte el a Casa Drumurilor. Talán a román nemzet méltósága elleni merényletnek tartotta, hogy a csiki góbbék jobb utakkal dicsekedhessenek, mint más regáti és erdélyi megyék. Mit tett, vagy inkább, mit nem tett, elég az hozzá, hogy ma már valóban nem lehet okuk a csikiaknak semmiféle ágálásra, mert

a régi jóhírű utak annyira leromlottak, hogy rajtuk már alig, legfeljebb fölöttük lehetne repülőgépekkel kielégítően közlekedni.

Kocsival három óra kell ahhoz az uthoz, amit eddig egy óra alatt lehetett megtenni. Autóval pedig életveszélyes a hosszabb út. Az utas jól teszi, ha a lehető legkisebbre zsugorodik össze s csakva tartja állandóan a száját, mert, vagy a karosszériában tör össze a fejét, vagy, — ha beszél, — valamelyik váratlan zökkenőnél leharapja a nyelvét. Ilyen körülmények között nem csoda, ha a csiki utak naphosszat zengenek a kocsisok, soffőrök és utasok szitkozódásaitól.

Es most következnek ebben a meditációban a váratlan és szellemes fordulat. Csikcsicsó község lakossága folytonosan szegyenkezett, hogy a falun áthaladó utasok nem nagyon válogatott szavakkal adnak kifejezést méltatlankodásuknak. Ettől eltekintve azonban ők is éppen eléggé érezték a gyalázatosan rossz ut hátrányait, hiszen, — különösen esős időben, — járművel ki sem mozdulhattak az udvarokról.

Elhatározták tehát, hogy saját erejükből megjavítják az állami utat, legalább a köz-

ség és a község határa között.

Az elhatározást tett követte: önkéntes munkával nekifogtak a dolognak. Elfelejtkeztek szegények, hogy van Casa Drumurilor is a világban, ami nem is csoda, hiszen jótékony tevékenységét sohasem észlelték. — Ezuttal azonban a köteleltségjeljesítés magaslatára emelkedett a Casa Drumurilor is.

Keményen ráirt a községre, hogy az állami uthoz pedig senki se merjen nyulni, mert ez törvénybe ütköző dolog és, ha abba nem hagyják rögtön a munkát, nem kerülnek el a súlyos büntetéseket.

Igy a magas utépitési hivatal! A csikcsicsóiak természetesen letették a szerszámot. — Végre is nem tudhatják, hogy mi a magas utépitési hivatal terve. Hátha azt akarja megvárni, amíg az összes járművek tönkremennek és akkor bevezeti a kötelező repülőgépeken való közlekedést, amihez valóban nincs szükség országutakra!

Házkutatás

a gurahonci Pollacsek-szeszgyárban

Arad, augusztus 5.

Ma délelőtt Gutunoi aradi ügyész kiszállott Gurahoncz községbe, ahol házkutatást tartott Polacsek Sámuel szeszgyárában és a gyár üzleti könyveit lefoglalta.

A házkutatás a környéken nagy feltűnést keltett, mert a Polacsekgyár ismert szeszüzem. A váratlan vizsgálat valószínűleg a legutóbbi aradi feketeszesz-nyomozással van összefüggésben.

Augusztus 9-én

Brüning rádió-beszéde

Berlin, augusztus 5.

Brüning kancellár kedden este nagyszabású beszédet tartott a rádióban. A kancellár beszédét valamennyi német szikratáviróállomás közvetítette.

Brüning az általános gazdasági helyzetről beszélt. Kiemelte, hogy a külföldi hitelevonások hatalmas vérvesztést okoztak Németországnak. Örömmel látja azonban, hogy az egykori háborús ellenfelek maguk sietnek Németország megsegítésére, ami annak tulajdonítható, miszerint felismerték, hogy egy olyan hatalmas gazdasági szervezet, mint Németország, nem kapcsolható ki a gazdasági életből anélkül, hogy ez az egész világot ne veszélyeztessen.

A továbbiak során hangsúlyozta a kancellár, hogy Németország rövid időn belül nem számíthat külföldi kölcsönre és ezért önmaga kell, hogy elsősorban megsegítse magát.

A titokzatos Szabó Jenő

Kaptuk és szószerint közöljük az alábbi levelet:

Gyoma, augusztus 5.

Múlt hó első felében uriember szólít meg az utcán, bemutatkozik és írassza igazolja, hogy 30 napra Gyomára internálták s hogy fővárosi előkelő összeköttetései révén reméli ezen idő alatt visszahonosítását elérkezettnek.

Nem tudhatta ki vagyok és csupán azt kérdezte, hol kaphatna kevés pénzért szerény lakást.

Azon kérdésemre, hogy négy ágyas közös szobában, tiszta, rendes hellyel beéri-e, igennel felelt és beutaltam az általam életre keltett „Iparossegédek Szállóját”, ba, mely vármegyénkben első volt mint ilyen és teljesen ingyenes.

Érdeklődtem pillanatnyi pénzügyi állapota iránt, mire szinte elhárítólag kerekedett két pengőjével, mit ügyvédtársával egészítetttem ki pár hétre való összegre, magam pedig utiköltséget adtam Békéscsabára, Oroszlán Gábor barátomhoz utaztatásra, kinek segítségével Kétegyháza akartunk neki ügyvédi irodát nyitni, mert hogy ott vannak románok és Szabó a nyelvet úgy beszéli, akár a magyar.

Olbasnivalóval, egy kis sajtótermelésű boritallal kívántam az intelligens emberrel éreztetni, hogy nem mint koldust kezeltem, mit uri viselkedéssel viszonozott és senkinek itt terhére nem volt.

Amiként jött úgy tűnt el vendégünk és szinte adósának érzem magamat.

Múlt hó végén felkerestem a menhelyen és hiult helyét lettem. Elfogyott a pénze s ahelyett, hogy bárkitől kért volna, szakmájába vágó munkát vállalt és ezen a kereseten a fővárosba utazott, optálási ügyét kisüregtetni.

És még csak balekoknak sem érezzük magunkat Oroszlán Gábor barátommal, mert a kiöltözöttség hazulról utánaküldött ruhával történt és így ez, mint minden megerősített bennünket Szabó martiromságának hitében.

Hogy a magyar ember könnyen ugrik be, ez ősi, soha el nem muló jószíviségének, közismert vendégszeretetének folyománya és nem élt-e még a múlt század utolsó negyedében is hazánkban tucatnyi Petőfi Sándor, mint rejtvegett bujdosó martiruri módon?

Jól kieszt trükkökkel sorozatosan csapnak be tényleg embertársaim, amiről ha lehull a lepel az az érzésem, hogy ezeknek ez a keresetforrása. tehát csak ebben támogethatom őket.

Szabó olyan szép csinálta, hogy változatlan iránta a jóérzésem

KNFR IZIDOR.

A kolozsvári
mentősorsjegy

Bécsben leleplezték a középeurópai kom- munista központot

Rengeteg fegyvert és iratot foglaltak le
egy házkutatás alkalmával

Bécs, augusztus 5.

A bécsi rendőrség a véletlen segítségével leleplezte a bécsi kommunista kémközpontot, amely a Kelet- és Középeurópában dolgozó kommunista kémszervezetek irányítója és központi szervezője volt.

Az augusztus elsejei tüntetésekkel kapcsolatban a rendőrség vizsgálatot indított Friedrich Hlavatsch kommunista párttag ellen is, akinek a lakásán meglepetésszerű házkutatást tartottak. A házkutatást végző hatósági közegek nagy meglepetésére Hlavatsch lakása valóságos árzenál volt.

Rengeteg fegyvert, kommunista röpiratot és okmányt foglaltak le és szállítottak a rendőrségre, ahol nyomban neki-

fogtak az okmányok megfejtésének és felhasználásának.

A lefoglalt okmányokból ugyanis egyre inkább az derült ki, hogy

a Szovjet Bécsben nagyszabású kémközpontot rendezett be.

Ide futottak be a kelet- és középeurópai jelentések s innen mentek ki az utasítások is. A romániai kommunista kémkedés tárgyalása során a vádlottak több ízben hivatkoztak is a bécsi kémközpont utasításaira.

A rendőrség eddig öt letartóztatást eszközölt. A nyomozás most annak a megállapítására irányul, hogy a leleplezett kémközpont milyen kémkedési szervezetekkel állott összeköttetésben.

Kalászbán exportálják a búzát a szatmári gazdák

A csehek nem vetnek
vámot a kalászos búzára
Baromfivagonok csapatosan indultak el Olaszország felé

Szatmár, augusztus 5.

Amíg a kormány balkezes törvényt léptetett életbe a terménykivitel emelésében, addig a szatmármegyei gazdák, akik egyáltalában nem bízna a kenyérbélyegben és a bolettában, megtalálták a módját annak, hogy kedvezőbb értékesítésként terményüket a szomszédos Csehszlovákiában. A prémiumos exportra nem lehet számítani, mert a kenyérbélyeget ugyan szedi már a kormány,

de eddig egyetlenegy kiszállított termény-vagon után sem adtak prémiumot sem a gazdának, sem az exportőrnek.

A szatmármegyei gazdák mégis módját ejtették a kedvezőbb kivitelnek. A csehszlovák vámtörvény, amely az utóbbi két év alatt meglehetősen magas bevételi vámmal védi a maga kicsiny agrár-érdekeltségét, alaposan visszafejlesztette Románia búzabevételét Csehszlovákiába. Ennek hátrányát Északrománia termelői érezték meg elsősorban, mivel a ruszonszói és kelet-szlovenszói malmoknak ezelőtt konvenált a közelség miatt a szatmármegyei buza bevitele, lévén ennek kevés a fuvardíja. Szatmárból Kassáig könnyű volt a kiszállítás éppen a közelség miatt, azonban a cseh vámmelés annyira megrágrította a szatmármegyei búzát Kassán és Ungváron, hogy a magas vámmal terhelt szatmármegyei buza ezeken a helyeken is elvesztette versenyképességét.

Most a gazdák a csehszlovák vámtörvény egy olyan pontjára bukkantak, amely lehetővé tette a búzának vámentesen való kiszállítását Csehszlovákiába. A csehek ugyanis nem vámozzák meg a kalászbán exportált búzát és egyéb terményt.

A bevagionozott kalászos terménynek csak a szalmáját vetik vám alá, de a búzát nem. Ezt használják ki most a gazdák a buzakivitelnél. Vagonszámba megy ki a halmi állomáson Királyháza-ra a buzakéve, amelynek megfizetik a vámját, de csak a szalma után.

Odaát Csehszlovákiában a határhoz közelfekvő helyeken kicsépelelték a szatmármegyei gazdák a kévéket a ruszinszói napszámosokkal, a kicsépelelt magot igen szép áron értékesítik, a szalmát pedig visszazárlítják, mert a visszahozott szalma vámját visszafizetik a vámhivatalok.

Ilyenformán csak a szalma fuvardíja terheli a szatmármegyei exportált búzát, amely így is jobban fizet, mint ha itthon kellene értékesíteni.

A szatmármegyei gazdák azzal, hogy rájöttek a csehszlovák vámtörvénynek arra az intézkedésére, amely nem vámozza el a kalászbán levő szemet, terményük kedvező értékesítésére nyitottak módot és élnek is ezzel a lehetőséggel úgy, hogy

néhány nap alatt harminc vagon kalászos búzát szállítottak ki Halmin át Csehszlovákiába,

ahova még állandóan futnak a kalászos búzával megrakott vagonok Szatmármegyéből.

A mezőgazdák mai súlyos helyzetében fölötté jelentősnek kell elismerni ezt a kiviteli lehetőséget is, amely az itteni egész fölösleg értékesítésére ugyan nem alkalmas, de mégis módot nyújt a szatmármegyei gazdáknak arra, hogy vagy száz vagon terményt a belföldinél harminc-negyven százalékkal magasabb áron értékesíthessenek odaát Ruszinszókban.

A szatmármegyei gazdák helyzetén más enyhítés is történik mostanában.

Az olaszországi baromfikereskedelem fordult ugyanis s nagyobb érdeklődéssel a szatmármegyei baromfi-tenyésztés felé és a szatmármegyei állomásokon megjelentek az olasz vasutak baromfiszállító vagonjai, amelyek tizezzel szállították ki Szatmármegyéből Olaszországba a tyukot és csirkét.

Mintegy hatvan vagon baromfi ment ki eddig erről a vidékről Olaszországba, sajnos azonban, hogy ez a kivitel most már néhány heti virágzás után kezd alábbhagyni.

A baromfi-tenyésztés ugyanis nem történt eddig nálunk rendszeresen, nem törődött senkisémmel azzal, hogy a falvak népét az intenzív baromfi-tenyésztésre oktassa, hogy nemesített és jobban fi-

zető fajokat tenyészessenek a falvakban.

Itt-ott akadt egy-egy gazda, akinél volt intenzívebb baromfi-tenyésztés, de olyan kis mennyiségek voltak azok, amelyeket az export itt felvehetett, hogy a kivitel első fellendülése hamarosan kimerítette a készleteket. A szatmármegyei falvakban ugyan még nem szednek össze csapatával baromfit az exportőrök, de a kivitel hamarosan kimerül készletek híján.

Most kezdenek kapkodni és most próbálnak valami okszerű és rendszeres baromfi-tenyésztést létrehozni, de ez a mozzanat még a csirájában van és nem is tudott olyan érdeklődést kiváltani, mint amilyenre a kivitel fenntartása érdekében szükség volna. Ez a most megindult szervezkedés különösen a gyümölcstermelőket igyekszik bevonni a baromfi-tenyésztés fejlesztésébe azzal indulva el, hogy a gyümölcsösöket a baromfi megmenti a rovaroktól és a gyümölcstermelők belátják a baromfi-tenyésztés hasznát és jelentőségét, amire megvan a remény, akkor komoly mennyiségben tud majd Szatmármegye gazdaközönsége baromfit kiszállítani a külföldi piacokra, ahonnan jelentős jövedelmekre számíthatnak majd a gazdák.

Kertész László

Razzia az idegen munkások ellen

Egy bukaresti vállalatot 120.000 lej büntetésre ítélték, mert idegen munkásokat alkalmazott

Bukarest, augusztus 5.

A munkaügyi minisztériumban most folynak az idegenellenőrzési munkálatok. Már irtunk arról, hogy a minisztérium különös szigorral akarja az ország határain át áttétetni mindazokat az idegen munkásokat, akikre a hazai ipar érdekében nincs feltétlenül szükség.

A munkaügyi minisztériumhoz eddig beérkezett adatok szerint a különböző ipari és kereskedelmi vállalatok nagyszámban kértek olyan idegen munkások részére tartózkodási engedélyeket, akiket könnyen lehet belföldi munkásokkal helyettesíteni. De ezenkívül a munkaügyi inspektorátusok azt is jelentették a minisztériumba, hogy

nagyszámban vannak alkalmazásban olyan idegen munkások is, akik nem váltották ki a minisztériumtól munkaadóengedélyüket és így illetéktelenül vállaltak munkát.

A minisztériumban a mai naptól kezdve

rajtaütésszerű razziaikat rendeznek a különböző ipari és kereskedelmi vállalatoknál

és az engedély nélkül itt tartózkodó és munkát vállalt idegen munkásokat azonnal átteszik a határon.

EGESZSÉG
az ember legdrágább kincse

Ha valamely döntő jelentőségű napon fejfájás, migrén, vagy idegzsába kínozza, vegyen azonnal

Pyramidon
tablettákat

melyek fájdalomtól megszabadítják

MLB
BBI

Olaszország is részt- vállal a magyar kölcsönből

Budapest, augusztus 5.

A budapesti bankok vezetői csütörtökön értekezletre ülnek össze, hogy meg tárgyalják az augusztus 14-ike után esetleg eszközrendő korlátozásokat.

Itt említjük meg, hogy az olasz kormány az olasz bankok bekapcsolásával beleegyezését adta ahhoz, hogy Olaszország is megfelelő részesedést vállaljon a hétmilliós fontos magyar kölcsönből.

III-ik huzása!

Közgazdaság

A HITELELET KONSZOLIDÁLÁSA

Augusztus közepén megalakul a Román Pénzüntézet Központ

A bankintézmény megalakításáig a Nemzeti Bank száz milliós rendkívüli hitelt folyósított a Vidéki Bankok Szövetségéhez tartozó kis intézeteknek — Nyugodt a belföldi pénzpiac

Bukarest, augusztus 5.

Mint néhány nappal ezelőtt jelentettük, a bukaresti központtal működő Vidéki Bankok Szövetsége akciót kezdett a román Pénzüntézet Központ megalakítására. A bankszövetség vezetősége a napokban körlevelet küldött az ország összes pénzüntézeihez, amelyben felszólítja őket a Pénzüntézet Központ alapítójának lejegyzésére. A körlevél szerint a választásokat legkésőbb augusztus 15-ig kötelesek beküldeni a bankok, tekintve, hogy a hónap közepén, bármennyit is jegyeznének le a bankok az alapítókban, megalakul a bankközpont, a Nemzeti Bank legszélesebbkörű támogatásával.

AKCIÓ A BANKBETÉTEK FEDEZÉSÉRE

A vidéki kisbankok vezetősége egyébként Coanda elnökkel az élén, több megbeszélést tartott Manolescu bankkormányzóval, aki kijelentette, hogy

a Nemzeti Bank garantálni fogja az új bankintézmény összes kötvénykibocsátását, ugyanakkor pedig az alapítókban is egy jelentékeny részt le fog jegyezni.

A bankszövetségnek sikerült elintézni a Banca Natională-nál, hogy a súlyosabb helyzetben lévő vidéki kisbankok számára száz milliós hitelt folyósítsa, kimondottan az esetleg erőszakkal fellépő betétesek kiegyenlítésére. A Nemzeti Bank igazgató-tanácsa egyik legutóbbi ülésén az összeget meg is szavazta, a következő feltételek mellett:

1. A Vidéki Bankok Szövetségének vezetősége kimutatást készít mindazon bankokról, amelyeknek a rendes visszlezámitási hitelkereten kívül a betétek zavartalan kifizetésére rendkívüli hitelre van szükségük. A hitelíggennyel fellépő bankok a Nemzeti Bank által nyújtandó kölcsön kétszeres értékére kötelesek terhermentes ingatlan fedezetet nyújtani, amelynek ellenében a betéteseket maga a Banca Natională fogja kiegyenlíteni.

2. A Nemzeti Bank által folyósítandó hitel kezelését, a Pénzüntézet Központ megalakulása után átveszi, mint a Nemzeti Bank hozzájárulásának egy részletét. A betétfizetésre folyósított rendkívüli hitel lejáratát 1932. év végén, tehát a gabonaexportkampány befejezésében állapította meg a Nemzeti Bank. A hiteleket a Pénzüntézet Központ fogja behajtani a bankoktól.

A Vidéki Bankok Szövetségének akciója a pénzpiac szempontjából nagy jelentőséggel bír, tekintve, hogy a Pénzüntézet Központ lehetővé fogja tenni azt, hogy a bankok nagyobb hiteleket kapjanak és a prompt fizetéssel válaszoljanak a betétesek indokolatlan bizalmatlanságára.

A NEMZETI BANK MEGNYUGTATÓ MÉRLEGE

A Nemzeti Bank hovági mérlege egyébként azt látszik igazolni, hogy a hitellelet kezd a normális mederbe terelődni. Ennek legkiválóbb bizonyítéka az, hogy

a bankjegykibocsátó intézet váltótárca stokkja az utolsó hét alatt 8950 millióról 9216 millió lejre emelkedett.

A váltótárca növekedése állandóan tart: a mi azt bizonyítja, hogy a bankok, — a pánik elültével, — újból megkezdtek a normális hitelműveleteket.

Tekintve, hogy a nemzetközi pénzpiac még mindig ideges, a román Jegybank minden készletét a bankjegyfedezet emelésére és megerősítésére fordítja. A Nemzeti Bank az utóbbi napokban feltűnően sok devizát vásárolt és ennek tulajdonítható, hogy a jövő

hónapban lejárató külföldi hitelrészletekhez szükséges valutamennyiség a bankjegyfedezeten felül, az állam rendelkezésére áll.

A Nemzeti Bank rezervált magatartásával magyarázza a kormány, hogy mind a mai napig nem ütötte nyélbe a Mezőgazdasági Hitelintézetet, amely, — mint tegnapi cikkünkben megírtuk, — közel másfélmilliárd lejes alaptőkével kellene, hogy megalakuljon.

Ugyancsak ezért nem kezdte még meg működését a Mezőgazdasági Bank is, amelynek alaptőkéjére pontosan hatszáz milliót irányítottak elő a párisi kölcsönből.

A NEMZETI BANK REZERVÁIT ERŐSÍTI

Értesüléseink szerint, mindaddig, amíg a

bankokból kivont hatalmas tőkék nem fognak újabb elhelyezkedést találni, vagy pedig a bankok trezorjaiba visszavándorolni, a Nemzeti Bank figyelő álláspontot foglal el és a lej stabilitásának, valamint a bankok hitelíggényeinek kielégítésén kívül, mindennemű rendkívüli pénzügyi művelettől tartózkodni fog.

Hasonlóan járnak el a Nemzeti Bank által finanszírozott többi állami hitelintézetek is, mint például a Casa Generală de Economii, vagy a Lelégi Pénztár. A parlament rendkívüli ülészakában ugyanis számos olyan törvényt szavaztak meg, amelyek felhatalmazták a különböző állami és városi intézményeket, hogy a Nemzeti Bank által finanszírozott hitelintézetektől nagyobb kölcsönöket ve-

gyenek fel. Pontos információink vannak arról, hogy

a törvények nagyrészt még a mai napig sem sikerült érvényt szerezni, tekintve, hogy ezek az intézmények minden tőkéjét visszatartanak a Nemzeti Bank rendelkezésére.

A hónapvégi kimutatás mindenesetre megnyugtatóan kedvező a pénzpiaci helyzetre nézve és a Nemzeti Bank magatartása a pénzüntézetekkel szemben teljesen fölöslegessé teszi minden idegességet és izgalmat.

Értesüléseink szerint az erdélyi pénzüntézetek a napokban felkeresik Manolescu bankkormányzót, akivel egy platformot fognak teremteni az erdélyi bankoknak hosszabblejáratú rendkívüli hitelek és megfelelő mennyiségű devizával való ellátására. A Nemzeti Bank, minden rezerváltsága ellenére is teljesíteni fogja az erdélyi pénzüntézetek teljesen jogos és indokolt kérését.

NINCS ELÉG DEVIZA A GABONAKAMPÁNY FINANSZÍROZÁSÁRA

A devizahitelekre különösen a mai körülmények között igen nagy szükség van, tekintve, hogy a gabonakivitel stagnációja miatt igen kevés deviza folyik be az országba. A helyzet ugyanis az, hogy az erdélyi és bányási gabonaexportőrök főleg magyar és német cégekkel dolgoztak. A két államban érvényben lévő pénzügyi kényszerrendelkezések miatt a legnagyobb világcégek is kifogytak a gabonakivitel finanszírozásához szükséges tőkéikből és így a gabonavásárlásokat nem képesek prompt fizetni. Jelentős részben ennek tulajdonítható az, hogy a gabonapiac a kereslet redukálódott.

Ilyen körülmények között tehát az erdélyi és bányási pénzpiacra nem folyik be olyan mértékben a deviza, mint ahogy az normális években szokott lenni, a gabonakiviteli kampány megindulásával. Ezért van szükségünk az erdélyi bankoknak megfelelő mennyiségű devizára, hogy külföldi kötelezettségeiknek is eleget tehesse.

s. — m. —

A cement-eldorádó második fejezete

Másfél milliárd hasznot vág zsebre évente a cementkartell

Ötezer lejbe kerül annak a cementnek az előállítás, amelyet a kartell saját bevallása szerint is legalább 22.500 lejért ad el

Adatok, amiket nem lehet cáfolni

Bukarest, augusztus 5.

A cementkérdés első fejezetét azzal a következtetéssel zártuk le tegnap, hogy a belföldi cement, nem kevesebb, mint 100—140 százalékkal drágább a külföldi cementnél, beleértve azokat az államokat is, amelyekre a Cementkartell, a B. L. által már ismertetett statisztikai kimutatásban hivatkozott annak bizonyítására, hogy a cement Romániában sem drágább, mint külföldön...

A kartell statisztikai kimutatásával szemben mi ugyancsak statisztikai adatokat szeggettünk szembe, azzal a különbséggel, hogy amíg a kartell adatai a kül-

földi cementárakra nézve tendenciózusak és megbízhatatlanok, addig az általunk kimutatott árak a német gyárpár adatai s így ezekhez kétség sem férhet.

Mielőtt tovább mennénk a cementkérdés igazi megvilágításában, szögezzük le tegnapi cikkünkben foglalt megállapításokat:

1. A cement belföldi ára nem 22.500 lej, amint azt a kartell állítja, mert az árak úgy vannak megállapítva, hogy minél közelebb esik az eladási hely ahhoz a gyárhoz, amelyik a cementet szállítja, a cement ára annál magasabb, ami a gyakorlatban azt je-

lenti, hogy a fenti ár csupán névleges és hogy a cement tényleges ára minimum 27 ezer lej.

2. Azzal a kimutatással szemben, amely a kartell kommuniké formájában juttatott el a sajtóhoz annak igazolására, hogy nem Romániában a legdrágább a cement, hanem Németországban (vagononként 166 lejrel a kartell kimutatása szerint) — a német gyárpár kimutatása szerint a román cement 100—140 százalékkal drágább a külföldinél.

Mind a két pontban foglalt megállapításunkat adatokkal támasztottuk alá tegnapi cikkünkben.

Kimutatás arról, hogy mennyit keres a kartell...

De menjünk tovább egy lépéssel. Elvégre megtörténhetik az is, hogy a kartell, amely kitudta mutatni, hogy nemzetközi viszonylatban nem is olyan drága az a cement, amelyről itt szó van és, amely miatt — legalább is nagyrésztben — nem indulhat meg az építkezés, — újabb statisztikát tár elénk, amelyben most már azt fogja bebizonyítani, hogy alig, vagy talán éppen semmit nem keres az üzlet, mert hiszen a belföldi termelési viszonyok nem kedvezőek, a ki-hitelezési biztonság sem valami jó, nagyok a költségek is stb. — egyszerűen ráfizet a gyártásra!

Nehogy azonban valami hiba csusszon a kartell várható újabb statisztikájába, egy kis utmutatással szolgálunk a kartellnek arra nézve, hogyan kalkuláljon, hogy az üzletre rá ne fizessen.

Megbízható szakember állította össze az alábbi kimutatást:

A cement 60—67 százalékos mészkeveréssel és 40—55 százalékos agyagból áll, amelyet örlés közben összekevernek, nagy hőfok mellett kiégetnek, újból megörlnek — aztán szákolnak. Az egyszerűség kedvé-

A kalkuláció:

15.000 kg nyersanyag ab gyár	1500 Lej
Keverő örlés — préseléssel	700 "
Égetés az elméleti 7% helyett a kész áru 15%-a	1500 "
Másodszori örlés, szákolás	700 "
Más anyagok, gipsz stb.	150 "
Műszaki anyagok, gyári költségek	450 "
10.000 kg. kész áru szállításra készen	5000 Lej

Ime: ötezer lejbe kerül a gyárnak egy vagon cement.

A fenti kimutatás nem számkimutatás, mert lehet a gyártási költség csak 3000 lej is, de felmehet maximum 5000 lejre is.

Mi az utóbbit vettük.

A kartell szerinti eladási árat, ha az általa megadott 22.500 lejt el fogadjuk, a különbség a gyártási költség és eladási ár között vagononként 17.500 lej.

Ha az évi mennyiséget 100.000 vagonra becsüljük, úgy

a kartell évi haszna egy milliárd hatszázötven millió lej.

Szándékosan nem beszéltünk gyári be-

meghaladja az összes gyárak tényleges értékét?

A kartell legutóbb majdnem husz milliót fizetett ki egy arad-vidéki cementgyárért, hogy az ne kellemtelenkedjék neki olcsó áraival.

A nagy haszon mellett ez igazán a bagatell összeg.

SVAJCBAN OLCSÓBB LETT — NALUNK DRÁGABB...

Rá kell mutatni még egy körülményre is nevezetesen, hogy a mai körülmények között a kihtelezési viszonyok egy iparvállalat jövedelmezőségét illuzóriussá tehetik. Ettől a cementkartelltől nem kell félni, mert csak készpénzért árul és az építési anyagra kereskedőkre hárul az a kellemes feladat, hogy vagononként

Hivtak és jöttem,

de Ti is mindannyian ott legyetek a brassói ASTRA mozgóban!

WILLY FORST

egy-két ezer lejes haszonért — harminc-ezer lejt kihteleszenek.

Beszél még a kartell a drágasági indexről is. Itt csak egy számot ragadunk ki. Svájci adatokat veszünk, ahol aránylag a legkevésbé változtak az árak a békebeliekhez képest: 1914-ben egy vagon cement ott 336 frankba került az 1930 évi 268 frankkal szemben. Ez a szám csökkenés a technikai haladással és a cementfogyasztás emelkedésével függ össze, de drágasági indexről beszélni? farizeusság, vagy bornírtág.

Ezzel aztán el is érkezünk a cement-kérdés végéhez. A kimutatott egymilliárd hétszáz ötven millióból adó fejében lefizet a kartell az államnak mintegy 500 milliót, a többi megérdemelt haszonként vágja zsebre a kartell. Másfél milliárd évi haszon néhány gyárnak egész szép haszon. De ezt aztán nem is lehet más-kép elérni csakis úgy, hogy a tröszt az áruért fizetett összeg ellenében 25—35 százalékos értéket ad. Így lehet keresni. Így felesleges az építkezés is, hiszen jobb

ma egy tuzok, mint holnap egy veréb!...

Végül még csak ennyit:

A kormány a belföldi cementipar érdekében nem hajlandó leszállítani a külföldi cement behozatali vámját. Hogy ez a „belföldi” ipar hogy néz ki a valóságban, arra egy jellemző eset: Van egy cementgyár Bukarestben, a neve: Titan. Ez a gyár belföldi tőkével a háború alatt épült, 1920-ban azonban egy francia érdekeltség kezébe került, amely két és fél millió frankért vásárolta meg. Ez a gyár a franciák kezében olyan kitűnően jövedelmezett, hogy rövidesen megvásárolták a haszonból a tordai cementgyárat is. Azóta a két gyár egyesült erővel vágja zsebre, a franciák zsebébe azokat a milliókat, sokmilliókat, amikhez a „román nemzeti ipar érdekében” életbeléptetett tilalmi vámok és egyéb kedvezmények révén hozzájut.

De ez már igazán nem tartozik a cementfogyasztóra..

(P.)

Lezajlott a Kreditanstalt nagy érdeklődéssel várt közgyűlése

Megadták a felmentvényt az igazgatóságnak

Bécs, augusztus 5.

A Kreditanstalt tegnap megtartotta nagy érdeklődéssel várt közgyűlését. — Deutsch Ottó igazgató ismertetette a vállalat helyzetét és rámutatott az előállott nehézségek okára, különösképpen hangsúlyozva azt a súlyos terhet, amit a Bodenkreditanstalttal való fúzió okozott, továbbá az értékpapírok árfolyamvesztését és az adósok bonitálásának csökkenését.

A közgyűlésen több részvényes érdeklődött Ehrenfeld igazgató tevékenysége felől. Deutsch erre nézve kijelentette, hogy mindnyájan rossz üzletet kötöttek

és a hiba nem tolható egyetlen embernek a vállára. Ehrenfeld közel egymillió shillingnyi tartozására vonatkozólag kijelentette Deutsch, hogy az javarészből fedezve van.

Utána dr. Spitzmüller vezérigazgató, volt államtitkár, beszélt a további eljárásról, amellyel az intézetet szanálni óhajjták.

Végül Hajdu igazgató közölte, hogy a bank aktíváinak nyolevan százaléka ténylegesen megvan.

A közgyűlés ezekután

megadta a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 1:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

4 hengeres CHEVROLET kamion, majdnem új, eladó, Brassó, Hosszu-ucca 106. 14183

Készruha üzlet, berendezéssel és áruval, eladó. Cim 14200 szám alatt a brassói kiadóban.

Singer-varrógép szabók részére eladó. Vestis r. t.-nél, Brassó, Sirul Inului 26. 14221

Allást nyer

Azonnali belépésre keresek teljesen perfect, önállóan dolgozó izezmestert (Schlichtmeister). Csakis elsőrendű szakember ajánlatát kérem. „Schlichtmeister” jelégére a brassói kiadóba. 14171

Keresünk jömegjelenésű mozgókönyv hőlgyeket, egy könyven elhelyezhető cikk eladására, vasárnapra, augusztus 9-re. Magas jövedelmet biztosítunk. Jelentkezni Brassó, Szt. János-ucca 28.

FUSZERÜZLETBEN felvétetik segéd és kiárusítóleány. Cim 14226 szám alatt a brassói kiadóban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ABRASSOI LAPOK nyomdavidallalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások telvétele és fizetések átvételére ienti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnușiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Feletoa 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordamégya: Szabó Jenő Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László). Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágyosnyó: (Helferia Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Szerkesztői üzenetek

G. L. Sajnálattalunkra, más tanácsot nem adhatunk, mint, hogy valaki jó protektort szerezzen, aki utána jár a dolognak, vagy esetleg ügyvéd segítségével, a bíróságtól kérje tényleg megsértett jogai érvényesítését. — A gazdasági bajokat bizony majdnem mindenki megérzi s megszenvedi, de ameddig, — bár most kényszerűtlen, — jól bírja a kapálást, kaszálast, ne csüggedjen.

27244. sz. előfizető. A személyes szükségletre szolgáló ágyműt ingyen, minden nehézség nélkül, mint személynodgyászt viheti magával, ellenben az ölel kivitele sok formalitáshoz van kötve.

L. A. Áadtuk a kiadóhivatalnak; ha lehet, megküldik a kért címet.

G. M. Tessék a Banca Nationala legközelebbi fiókjához, (Önnék tán Brassó), fordulni, ott részletes és pontos felvilágosítást adnak a Contabil Autorizat-ról.

K. A-né. Sajnálattalunkra, ebben az örökségi ügyben bővebbet, többet nem írhatunk. Most már más fórumokhoz kell fordulnia, — ügyvéd, konzulátus, — hogy a további teendőkről tájékozódhassék. Egyébként sikert kívánunk.

062.507. sz. előfizető. III. Endre. 1305. — Oroszországban a görög keleti naptár érvényes ma is. — Fejenként történik a számlálás. — A régi szokást tartották fenn.

E. L. Nem mondja meg, miben áll az üldözés és nem támasztja alá a vádját tanukkal és komoly tényekkel.

Sp. D. Ezek a sorsjegyek kétesértékűek, s nálunk nem is szabad árusítani. — Bővebbet nem tudunk rólok.

A. E., Arad. Köszönjük szíves ajánlatát, de van állandó párisi levelezőnk, s így a felajánlott tudósításokra nem reflektálhatunk.

Példányként vásárló. Nem értéktelenek, de drágán kell megfizetni, kivált, ha részletre vásárolják.

R. I., előfizető. Az osztrák állami sorsjáték húzásait nincs módunkban ellenőrizni. Tessék ahhoz a céghez fordulni, amelytől a sorsjegyet vásárolta.

Ocna. Kolozsvárt van. Október 1-én kezdődik az egyetem szülészeti osztályán. 18—40 éves román állampolgárnők, legalább négy elemivel jelentkezhetnek a kétéves tanfolyamra. Fizetők havi 800 lejt fizetnek mindenért, de sikeres vizsga után a második évre ingyenesen veszik fel. Kérvényhez melléklendők: születési, iskolai, erkölcsi, hatósági orvosi bizonyítvány, szülők, vagy férj beleegyezése, özvegyi, vagy elvált állapot igazolása. Az ingyenesség öt évi állami szolgálat vállalását jelenti. A felvételi vizsga október 1-én magyar nyelven is történhetik. Cim: Facultatea de Medicină clinica Gynecologia, Cluj, Egyidejűleg fordulhat segítségért báró Huszár Pálnéhoz, (Cluj, Str. Cogalniceanu), vagy a magyar kisebbségi titkársághoz, (Cluj, Str. Baia 8.), dr. Máthé Szabó Károlyhoz. — A vető-ág jó elkészített talajába, öt centiméter mély barázdában a magas termést sűrűn vetik, hogy egymáson legyen, aztán egy centiméternyire betemetik. Inkább összel.

021.325. sz. előfizető. Az előbbiről az Erdélyi Gazdasági Egyesület, Cluj Str. Andrei Muresan 10., adhat felvilágosítást. — Jegyzéket könyvosztályunk küld.

B. K. Heidelbergben van orvosi fakultás, azonban kérdéses, felveszik-e k. öccsét. Mert nem minden külföldi egyetem ismeri el a romániai hétszötályos érettségit. Ottani cim: An das löbliche Dekanat der medizinischen Fakultät der Universität Heidelberg. Pár nap múlva válaszolnak. Elutasítás esetén Jenában, Halle-ban, Lipcsében próbálkozhatnak. E városok orvosegyetemei jobbak is, mint a heidelbergi.

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY

A brassói ref. felsőkereskedelmi iskola előjárósága árlejtést hirdet épülő új épületének villanyzerelői- és asztalos munkálataira. — Részletes költségvetési kiírás és az általános feltételek átvehetők a középiskolák igazgatóságánál, (Calea Victoriei—Kut-utca 7.) augusztus 8-ig. Az ajánlatok beadásának határideje augusztus 15 déli 12 óra.

Dr. Szele Béla, Dániel Viktor, Csia Pál, főgondnok. igazgató. előlj. elnök.

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakkban.

2157 Kertész Henrik, Brassó.

KOCSIS-féle

14223

hulladék-tüzifa

leszállított áron:

nagyszekér 290, kisszekér 190.

BRASSÓ. TELEFON 187.

Szívünk leirhatatlan mély fájdalommal jelentjük, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó feleség, gondos nevelőanya, testvér, sógornő, nagynéni és rokon

Nemecsek Károlyné

sz. Fleiser Mária

életének 65-ik, boldog házasságának 30-ik évében f. hó 4-én délbén hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhitatos felvétele után vissza adta lelkét Teremtőjének.

Feleithetetlen halottunk hült tetemét f. hó 6-án d. u. 3 órakor fogjuk a bolonyai róm. kath. temető kápolnájából az ott levő családi sírba örök nyugalomra helyezni.

Lelkiúdvért az engesztelő szentmise áldozat f. hó 7-én d. e. 1/28 órakor lesz a plebánia templomban az egek Urának bemutatva

Áldás lebegjen drága hamvain! Az örök világosság fényeskedjen neki! Brassó, 1931 augusztus 4-én

A gyászoló család

Megérkeztek

az őszi és téli DIVATLAPOK!

Általános női divat:

	LEI
Stella - - - - -	95
L'Elegance feminine - - - - -	95
Astra - - - - -	110
Smart - - - - -	130
Juno - - - - -	125
Elite - - - - -	125
Iris - - - - -	135
Grand Revue des Modes - - - - -	140
Revue Parisien - - - - -	140
Star - - - - -	150

Speciális kabát és kosztüm lapok:

Confection Juno - - - - -	125
Manteux et Costumes - - - - -	105
Nouveaux Costumes et Manteaux - - - - -	125
La mode pour Costumes et Manteaux - - - - -	125
Star Manteaux et Costumes - - - - -	135
Costumes Manteaux - - - - -	135
Smart London Styles - - - - -	255
Le Tailleur Moderne - - - - -	260

Gyermek divat:

Lyons Knaben Album - - - - -	60
L'Enfant Elegant - - - - -	100
La Mode Enfantine - - - - -	130
L'Enfant Juno - - - - -	100
Star L'Entfant - - - - -	90
Jeunesse Parisien - - - - -	180

Fehérnemű:

Lingerie Elégante - - - - -	225
Fentieken kívül a rendes havi szabású mintás divatlapok állandóan kaphatók:	
Record - - - - -	40
Schöne Wienerin - - - - -	40
Párizsi divat - - - - -	40

Póstai rendeléseknél a nagy divatlapoknál portó 20 Lei, a kis lapoknál 5 Lei.

Brassói Lapok Könyvosztálya